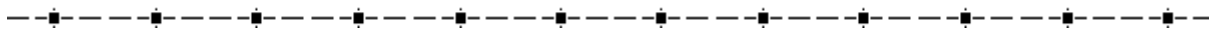

ИЗВЕШТАЈ

за самоевалуација на

Факултетот за странски јазици

СОДРЖИНА

01	ВОВЕД	4
1.1.	Правна основа на процесот на самоевалуација	4
1.2.	Цели на самоевалуацијата	4
1.3.	Начин на работа на Комисијата за самоевалуација	4
1.4.	Позитивни елементи и тешкотии во процесот на самоевалуација	4
02	МИСИЈА И СТРАТЕГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ	6
2.1	Мисија и цели на високообразовната установа	6
2.2.	Стратегија за остварување на мисијата	6
2.3.	Контролни механизми – програми и извештаи за работа	7
2.4.	Промени кон подобар факултет	7
03	ОПИС НА ФАКУЛТЕТОТ	8
3.1.	Историјат	8
3.2.	Број на вработени – наставен и административен кадар	8
3.3.	Број на студенти	8
3.4.	Студиски програми на додипломски студии	9
3.5.	Студиски програми на втор и трет циклус студии	9
3.6.	Облици на континуирано образование	9
3.7.	Местото на Факултетот во рамките на националното високо образование	9
3.8.	Местото на Факултетот во рамките на меѓународното образование	10
04	СТУДИСКИ И ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ	11
4.1.	Цели	11
4.2.	Структура и содржина на програмата	11
4.3.	Образовен систем и услови за реализација	14
4.4.	Влезен потенцијал на студентите	15
4.5.	Организација и искористување на академскиот кадар и ресурсите	15
4.6.	Квалитет на дипломирани студенти	15
4.7.	Услови за реализација на образованието	15
4.8.	Интернационален контекст на студиската програма	16
4.9.	SWOT анализа за студиските и предметните програми	16
05.	НАСТАВНО НАУЧЕН И СОРАБОТНИЧКИ КАДАР	17
5.1	Наставен кадар	17
5.1.1.	Покриеност на наставните предмети со наставници	17
5.1.2.	Наставно-научна компетентност на наставниците во однос на предметите што ги предаваат	25
5.2.	Соработнички кадар	22
5.3.	SWOT анализа за наставно-научниот и соработничкиот кадар	25
06.	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	26
6.1.	Форми на наставно-образовниот процес	26
6.2.	Начини, методи и технологии во наставно-образовниот процес	27
6.3.	Покриеност на настава со надворешни соработници	27
6.4.	Начини на проверка на знаењата	27
6.5.	Дипломска работа	28
6.6.	Вештини за кои студентот се оспособува во текот на студите	28

6.7.	Проодност на студентите од година во година според циклуси на високо образование (според табелите од студентски прашања)	29
6.8.	SWOT анализа за наставно-образовната дејност	29
07.	СТУДЕНТИ	30
	SWOT анализа за студентите	31
08.	ЛОГИСТИКА	31
	(Коментар според елементите во упатството со посебен нагласок на поврзаноста на Библиотеката со други електронски библиотеки)	
09.	ПРОСТОРНИ И МАТЕРИЈАЛНИ РЕСУРСИ	32
	(Коментар според елементите во упатството)	
10.	НАДВОРЕШНА СОРАБОТКА	33
10.1.	Соработка со стопанство, со владини институции, со не-владини организации и со други асоцијации на национално ниво, а во контекст на мисијата, целите и задачите на установата	33
10.2.	Учество во Европски и други програми	34
10.3.	Вкупен број на проекти во последните 5 години	34
10.4.	Размена на академски кадар со други академски центри во земјата и странство	34
10.5.	Студентска размена со други академски центри во земјата и странство	34
10.6.	Контакти со дипломираните студенти	35
10.7.	Контакти со работодавците	35
10.8.	Меѓународни проекти	35
10.9.	Меѓународна димензија на студиските програми	35
10.10.	Настава на странски јазици	35
10.11.	Користење на странска литература	35
10.12.	SWOT анализа за надворешната соработка	36
11.	НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА И ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ	37
11.1.	Број на публикации во последните пет години	37
11.2.	Број на цитираност од други автори	37
11.3.	Вкупен број пријавени проекти	37
11.4.	Реализирани проекти во последните пет години	37
11.5.	Учество на конференции, научни собири и семинари	38
11.6.	Организирани научни собири	38
11.7.	Гостување на странски предавачи	39
11.8.	Поврзаност на истражувањата со регионалните и националните потреби	40
11.9.	Награди на национално и меѓународно ниво	41
11.10.	Издавачка дејност	41
11.11.1.	Покриеност на студиските програми со учебници и учебни помагала	41
11.11.2.	Постапка и запазеност на постапката за издавање на учебници	41
11.11	SWOT анализа за научно-истражувачката и издавачка дејност	41
12.	ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА	42
12.1.	Интерно информирање на субјектите во наставно-образовниот процес и другите дејности на факултетот	42
12.1.1	Информираност на студентите преку сајтот на ФОН универзитетот, студентски информатор и календар за работа во учебната година	42

12.2.	Екстерно информирање на јавноста	42
13.	ФИНАНСИРАЊЕ (Коментар според елементите во упатството)	43
14.	ОБЕЗБЕДУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА АКАДЕМСКИОТ КАДАР	44
15	ПРЕПОРАКИ И КОРЕКТИВНИ МЕРКИ	45
I.	Додипломски студии	45
II.	Последипломски студии	45
III.	Научноистражувачка дејност	45
IV.	Надворешна соработка	45
V.	Финансирање	45
VI.	Односи со јавноста	45
	ПРИЛОЗИ (анализи и анкети)	I-V

1. ВОВЕД

1.1. Правна основа на процесот на самоевалуација

Врз основа на член 31 и член 67 од Законот за високо образование, Сенатот на Првиот приватен универзитет ФОН, на седницата одржана на 03.05.2011 г. усвои Правилник за самоевалуација на Универзитетот ФОН, во согласност со Упатството за обезбедување и оценување на квалитетот на високообразовните установи и за вршење на високообразовна дејност. Овој Правилник ги утврдува основите за самоевалуација, методите и постапките за самоевалуација, членовите на Комисијата за самоевалуација, како и содржината и стандардите за подготовка на евалуацискиот Извештај (по Факултети и на ниво на Универзитет).

1.2. Цели на самоевалуацијата

Од самоевалуацијата се очекува објективен квантитативен и квалитативен приказ на поставеноста и функционирањето на Факултетот за странски јазици (во понатамошниот текст: ФСЈ).

Самоевалуацијата има за цел:

- да направи анализа на сите релевантни аспекти од наставно образовниот процес на ФСЈ и научно-истражувачката работа како дел од тој процес.
- да ги лоцира предностите и слабостите кои влијаат на спроведувањето на наставата на ФСЈ.
- Да ги утврди потребите и правците на развој на ФСЈ.
- Да обезбеди податоци за самоевалуацијата на ниво на Универзитет.
- Да обезбеди основа за извршување на надворешна евалуација од Агенцијата за евалуација на РМ.

1.3. Начин на работа на Комисијата за самоевалуација

Во согласност со одредбите од Статутот на ПРВИОТ ПРИВАТЕН УНИВЕРЗИТЕТ - ФОН, на седница на ННС беше формирана Комисија за самоевалуација во следниот состав:

- доц. д-р Искра Стаменкоска- претседател;
- виш лектор м-р Елена Танева-член;
- лектор м-р Зоран Механџиски- член.

Комисијата за самоевалуација работеше во согласност со одлуките на Централната (универзитетска) Комисија, под раководство на проф. д-р Елена Тодорова.

Претседателот на Комисијата присуствуваше на седниците на Централната комисија од каде добиваше насоки за работа. Сите прашања и сугестии беа пренесувани до Комисијата за самоевалуација на ниво на Универзитетот за време на редовните седници од каде по разгледувањето се добиваа повратни насоки.

Податоците во извештајот се добиени по пат на прашалници со кои се документира извршената внатрешна евалуација (самоевалуацијата), а одговорите се обработуваат и се прикажуваат табеларно како квантитативни податоци поткрепени со аналитички коментар.

Процесот на самоевалуација официјално отпочна на 01.10.2018 и заврши со предавањето на извештајот.

1.4. Позитивни елементи и тешкотии во процесот на самоевалуација

Процесот на самоевалуација течеше непречено. Сите членови на ННС на ФСЈ активно се вклучија и редовно ги исполнуваа обврските, што придонесе за успешно завршување на работата на Комисијата.

Позитивен елемент на самоевалуацијата е што преку неа се согледуваат сите моментални состојби на ФСЈ, и се потенцираат и добрите и слабите страни. Преку согледувањата од самоевалуацијата се доаѓа до почитување на критериумите за избор во наставнички звања, се врши анкетирање на студентите со што се добива повратна

информација, и се дава придонес за афирмација на наставниците во земјата и во странство. Со тоа се подига нивото и угледот на целиот Универзитет.

Во процесот на самоевалуација, факултетската Комисија се сретна и со неколку тешкотии, а како најизразена тешкотија може да се потенцира координацијата со другите факултети и грижата за компатибилноста на извештаите.

2. МИСИЈА И СТРАТЕГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ

2.1 Мисија и цели на високообразовната институција

Мисијата на Факултетот за странски јазици е тој и понатаму компетентно да се втемелува и развива во наставно-научна единица која ќе создава кадри со солидна и заокружена наобразба во предметната сфера. Со инвестирање во подигнување на квалитетот на кадарот што го продуцира со квалитетот и посветеноста на матичниот наставен кадар, како и збогатување на наставните содржини се стреми кон достигнување ниво на респектабилна институција во својата сфера на дејствување на ниво на Р. Македонија и на меѓународно ниво.

Развојот на нашето општество создава променливи потреби како во општеството воопшто така и кај студентите и затоа ФСЈ настојува да ги антиципира предизвиците на новото време и соодветно да одговори на новонастанатите состојби.

Нашата мисија (преку која се оправдува постоењето на ФСЈ) произлегува од потребата за едукација на високостручни кадри кои ќе се афирмираат себеси, но истовремено и ФСЈ, преку активно придонесување во сите сфери на македонското општество. Ваквите кадри ќе бидат подготвени преку студирањето на ФОН, кое вклучува и пракса, да ги докажат своите стручни способности во различни сегменти на образованието, но и во сферата на стопанството. Со насоката јазици и бизнис, дипломираните на овие интердисциплинарни студии, што ФОН за првпат ги вовеле во Р. Македонија, се подготвени да се интегрираат на пазарот на трудот како во македонското општество така и во земјите на ЕУ.

Студиите на ФСЈ се во согласност со глобалниот тренд во образованието кое преку кредит трансфер систем овозможува мобилност на студентите и нивно усовршување и на странските универзитети со компатибилни програми.

II. Долгорочната визија на факултетот е отсликана во следните цели:

- задржување на постојната структура на јазични студии, но истовремено и подготвеност за адаптирање на програмите според современите потреби изразено преку осовременување на студиските и на предметните програми во првиот и во вториот циклус на студии и развивање на други професионални и интердисциплинарни курсеви;
- диференцирање на студиските насоки со вклучување на интердисциплинарни студии свртени кон праксата;
- поголемо активирање на научно-истражувачки проекти, особено од меѓународен карактер, и вклучување на студентите во нив;
- поттикнување на поголема меѓународна размена на студенти и наставен кадар;
- развивање на издавачка дејност на ФСЈ;
- отпочнување на трет циклус на студии на ФСЈ;

2.2. Стратегија за остварување на мисијата

Мисијата на ФСЈ се реализира по претходно утврдени постапни чекори. За таа цел, изготвен е Акциски план во кој се прикажуваат активностите, одговорните за нивно извршување и дефинираните рокови, како и календар на планирани настани во рамките на Факултетот.

За реализација на поставените цели потребно е Факултетот да располага со квалитетен наставно-соработнички кадар. Наставата по јазик бара специфични просторни и технички можности, што претставува дополнителен предизвик во моментот. На тој начин се зголемува мотивацијата на студентите за активно учество во едукативниот процес на сите нивоа.

2.3. Контролни механизми – програми и извештаи за работа

Целта на Универзитетот ФОН во целина, а и на одделните Факултети е да се продолжи со редовното применување на актуелниот прашалник за самоевалуација како официјална форма на проверка на постигнатите резултати со кој ќе се извршува проверка на постигнатите резултати во определени временски интервали. Вон овој инструмент на проверка, ФСЈ интерно продолжува со досегашната практика на редовно известување за тековните состојби преку редовните Наставно-научни совети, но и преку изготвување Извештаи (временски и тематски) за напредокот во изведувањето на наставниот процес, како и за согледаните слабости или можни превиди.

При оценувањето се проверува дали се исполнети националните критериуми за квалитет во високото образование, истовремено имајќи ги предвид и меѓународните високообразовни стандарди.

2.4. Промени кон подобар факултет

ФСЈ се стреми да го задржи приматот на респектабилна и препознатлива по својот квалитет институција. За Факултетот да ги постигне своите цели, треба да се задржи мотивираноста на наставниот кадар и да му се овозможи делување. Друг клучен услов е интензивирањето на соработка на меѓународен план и вклучување и на студентите и на наставниците и соработниците во меѓу-универзитетските размени.

ФСЈ располага со наставен кадар кој има потенцијал да ги оствари зацртаните цели. Со досегашната активност, лично залагање и ентузијазам, тие имаат создадено реноме во професионалната сфера во која делуваат и во земјата и во странство, што треба да се искористи за посистематско делување.

Бидејќи една од основните цели на ФСЈ е да гради кадри кои му се потребни на општеството и да ги оспособува за ефикасно и ефективно вклучување во работниот процес, потребно е факултетот да има систематски увид во активностите на студентите по нивното дипломирање. За таа цел се планира активирање на алумни мрежа за взаемна корист и соработка, како меѓу факултетот и дипломираните студенти, така и меѓу самите студенти.

3. ОПИС НА ФАКУЛТЕТОТ

3.1. Историјат

ФСЈ формално-правно почнува да делува во рамките на **ПРВИОТ ПРИВАТЕН УНИВЕРЗИТЕТ – ФОН** (скратен назив ФОН Универзитет) под тој назив, основан со решение на Одборот за акредитација на високото образование од **06.03.2007** година. Меѓутоа, оваа високообразовна установа има своја повеќегодишна традиција на постоење бидејќи е правен следбеник на правата и обврските на првата приватна високообразовна установа - **Факултет за општествени науки**, основан во **2003** година, кој подоцна прерасна во Универзитет.

Решението за акредитација на додипломските и на постдипломските студии на ФСЈ е добиено на **30.06.2005** г. Првата конститутивна седница на Наставнонаучниот совет е одржана на **12.07.2005** г.

Во состав на Универзитетот ФОН се акредитирани девет факултети, меѓу кои и **Факултетот за странски јазици**. Во периодот на самоevaluацијата овој факултет имаше акредитација за следните студиски програми:

- **Англиски јазик со две насоки (прв и втор циклус на студии):**
Наставна насока
Странски јазици и бизнис

Во академската 2017/2018 година, ФСЈ ја запиша тринаесеттата генерација студенти по англиски јазик на прв циклус на студии и осмата генерација на втор циклус на студии. Во моментот Факултетот има студенти од прва до петта година на 3 локации – Скопје, Струга и Струмица.

3.2. Број на вработени – наставен и административен кадар

На следната табела е прикажан бројот на вработениот наставен и соработнички кадар при ФСЈ:

Година	Ред. проф.	Вон. проф.	Доцент	Виш лектор	Лектор	Вкупно
2005	1	-	1		7+1	10
2018	1	1	2	3	3	10

На ФСЈ нема вработен административен кадар, односно се користи административниот кадар на ниво на Универзитетот.

3.3. Број на студенти

Во учебната 2017/2018 година вкупниот број на студенти на Факултетот за странски јазици изнесува 127 студенти, од кои 103 студенти во I циклус на студии и 24 студенти во II циклус на студии.

3.4. Студиски програми на додипломски студии

Во четвртиот дел од овој извештај се прикажани студиските програми за додипломски студии што се изведуваат на ФСЈ во учебната 2017/2018 година. Се работеше по програмата за англиски јазик како прв странски јазик и тоа: во I година со програмата акредитирана на 28.06.2017 година, а во II, III и IV година со програмата акредитирана на 07.10.2011. Во суштина програмите се слични, со мали разлики кои ќе бидат објаснети во следното поглавје.

Наставата на додипломски студии за студентите се одвива во две насоки: а) англиски јазик и книжевност – наставна насока и б) странски јазици и бизнис. По завршувањето на студиите, дипломираните се здобиваат со едно од следните звања во зависност од насоката:

- На наставната насока: професор по англиски јазик и книжевност (и називот на вториот јазик)
- На насоката странски јазици и бизнис: Дипломиран по англиски јазик со бизнис администрација и јазик Б (назив на вториот јазик)

3.5. Студиски програми за втор и трет циклус на студии

Во следното поглавје е прикажана програмата за постдипломски студии за англиски јазик на ФСЈ која е акредитирана на 21.05.2012 година, а беше активирана во учебната 2012/2013 година. Петтата година на наставната насока се состои од студии по Применета лингвистика, а на бизнис насоката студии по Странски јазици во меѓународна трговија.

На ФСЈ сè уште не постојат програми за трет циклус на студии.

3.6. Облици на континуирано образование

Имајќи ја предвид значајноста на континуираниот професионален развој (доживотно учење), во април 2017 година, ФСЈ по втор пат организираше серија јазични работилници за професионално усовршување наменети за различни целни групи учесници: тековни студенти, дипломирани студенти, но и пошироката стручна и научна јавност. Работилниците беа организирани во сите три одделенија (Скопје, Струга и Струмица), а беа посетени од околу 50 учесници, главно наставници по странски јазик во основните и средните училишта во Македонија. Оваа иницијатива беше поздравена од сите учесници на работилниците, што претставува поттик ФСЈ и во иднина да организира слични можности за професионален развој.

3.7. Местото на Факултетот во рамките на националното високо образование

ФСЈ постепено се етаблира и прераснува во реномирана институција на национално ниво. Доказ за тоа е зголемениот број студенти кои се запишуваат и студенти префрлени од другите факултети, како и интересот за вториот циклус на студии на двете насоки.

Студиите сродни на оние од ФСЈ за применети странски јазици се достапни на некои од приватните и на (новоформираните) државни факултети, различни по големина и по обем на дејности. Ги издвојуваме следните:

- Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот Св. Кирил и Методиј,
- Универзитетот на ЈИЕ (Штулов Универзитет), Факултет за јазици, култура и комуникација,
- Филолошкиот факултет на Универзитетот Гоце Делчев – Штип,
- Филолошкиот факултет на Државниот универзитет Тетово,
- Факултетот за странски јазици на Американскиот Колеџ-Скопје,
- Одделни предмети наменети за оспособување на одделенските наставници за настава по странски јазици (на Педагошкиот факултет при Универзитетот Св. Климент Охридски - Битола),
- Меѓународен балкански универзитет, Department of English Language and American Studies
- Факултет за бизнис економија - Неоком.

ФСЈ ја следи традицијата создадена на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ за балансирање на практичната и теоретската настава, но по некои свои специфики се издвојува од сите други јазични факултети во земјата. Пред сè, во моментот тој е единствениот што предвидува задолжително изучување на втор странски јазик и можност за трет. Другите

можеби нудат избор, но со далеку помал фонд на часови. Покрај тоа, ФСЈ се издвојува и по постоењето на интердисциплинарна насока во која јазичните студии се комбинираат со економско-правни дисциплини и на тој начин студентите се оспособуваат за активно користење на странските јазици во фирми и институции. Оваа тенденција се следи и на постдипломските студии. На вториот циклус на студии, програмата за применета лингвистика е направена со цел да ја пополни празнината во нашата средина за истражувања од областа на усвојување на втор/странски јазик, социолингвистика, дискурс и прагматика.

3.8. Местото на Факултетот во рамките на меѓународното образование

Програмите на ФСЈ се моделирани во согласност со препораките на Болоњската декларација и со тенденција да бидат компатибилни со сродните студии на меѓународно ниво. Застапеноста на повеќе јазици е во согласност со препораките на Советот на Европа и тенденциите на Европската Унија за повеќејазичност. Насоката за странски јазици и бизнис е формирана по примерот на некои земји на Европската Унија, посебно Франција и Шпанија, кои имаат долгогодишно искуство во диверсификацијата на студиите по современи странски јазици и развиена мрежа на оваа насока, како на првиот така и на вториот циклус студии на високото образование. Во таа смисла постојат услови за соработка со тие универзитети, кои во иднина ќе се искористат.

4. СТУДИСКИ И ПРЕДМЕТНИ ПРОГРАМИ

4.1. Цели

Факултетот за странски јазици ја остварува својата високообразовна дејност преку изведување настава на прв и втор циклус на студии. Студиите се организирани по моделот 4+1, каде што основните студии имаат времетраење од 4 години.

Академските и професионалните цели на студиската програма се образување на кадри кои треба да покажат високо ниво на познавање на англискиот јазик и на најмалку уште еден странски јазик и продлабочени знаења за културите во кои тие јазици се зборуваат. Во зависност од насоките, студентите се стекнуваат со теоретски познавања и експертиза во различни јазични, книжевни и економско-правни дисциплини. Покрај тоа, професионално се оформуваат и преку практичниот дел од наставата и изработката на самостојни трудови – есеи, семинарски работи, дипломски и магистерски трудови.

Студиските и предметните програми на Факултетот за странски јазици со своите две диференцирани насоки имаат за цел развивање на **два одделни профили на кадри** за кои е констатирана континуирана потреба во различни сегменти на македонското општество.

Наставната насока е создадена за оформување на наставници по англиски јазик и книжевност, како професија од која е констатирана континуирана потреба и постојан интерес. Притоа, тенденцијата е оспособување на наставен кадар со сеопфатни вештини кој е подготвен да работи во различни образовни контексти (државни и приватни образовни институции, работа со изучувачи од различни возрасти, настава по странски јазици на различни степени, настава по општ странски јазик како и јазик применет во струка, итн).

Втората насока, странски јазици и бизнис има специфичен, интердисциплинарен концепт, кој е осмислен во согласност со практиката на бројни европски универзитети и има за цел преку теоретска и практична обука од повеќе области да оформи профил на кадри кои имаат капацитет да се вклучат во современите деловни текови. Таа тенденција се следи и на вториот циклус на студии, Странски јазици во меѓународна трговија, каде што се создаваат кадри способни за ефикасна комуникација во меѓународниот бизнис.

4.2. Структура и содржина на програмата

Сите насоки се структурирани по принципот 4+1, од кои четири години се додипломски студии и една година постдипломски студии. Првата година од додипломските студии е заедничка за двете насоки, додека веќе во втората година насоките сосема се раздвојуваат.

Студентите од сите насоки можат да продолжат на петта година во секоја од насоките со полагање на диференцијални испити. Првата генерација студенти на постдипломски студии што се запиша во академската 2010/2011 година покажа дека е тоа потребна и барана опција.

Содржините на наставната програма на ФСЈ можат да се согледаат преку анализа на процентуалната застапеност на општо-образовните, основните и стручните предмети и преку процентуалната застапеност на наставно-стручните области. Пресметките се според бројот на часови, за пореално согледување на застапеноста по области, бидејќи предметите на ФСЈ се застапени со различен број на часови.

Содржински сродните групи предмети (граматика, книжевност, методика, економија) по својата комплексност се градираат во студиските години, така што нивната поврзаност и условеност се рефлектира во редоследот на нивната распореденост во студиската програма.

Во табелите подолу е дадена анализата на програмите што беа активни во периодот релевантен за овој извештај по насоки.

A. Наставна насока

Табела 4.1. - Процентуална застапеност на општо-образовни, основни и стручни предмети на првиот циклус на студии.

Англиски јазик и книжевност	Програма 2012/13	Програма 2016/17
1. Општо-образовни	5%	12%
2. Основни	50,5%	58%
3. Стручни предмети	44,5%	30%

Табела 4.2. - Процентуална застапеност на поедини стручни области на првиот циклус на студии

ОБЛАСТ	Програма 2012/13	Програма 2016/17
Англиски јазик	33,5%	23%
Граматика на англискиот јазик	12%	17%
Втор странски јазик	20%	15%
Трет странски јазик	6%	7%
Култура и комуникација	8%	7%
Книжевност	12%	11%
Методика на настава по англиски јазик	8%	13%
Македонски јазик	3,5%	5%
Информатика	5%	0%

Од Табела 4.1 се гледа дека соодносот на општо-образовните, основните и стручните предмети по старата и во поновата програма бележи промени. Меѓутоа, соодносот е во согласност со препораките на национално ниво, добиени од Министерството за образование и наука, а кои беа земени предвид во процесот на ревидирање на постоечките наставни програми. Притоа, се забележуваат разлики во процентуална застапеност на поедини стручни области (Табела 4.2), а таа разлика е најочигледна во стручната област англиски јазик, т.е. таа бележи 10% помала застапеност во новите програми.

Промените во програмата од 2016 се направени со цел да се зголеми тесно-стручниот и практичниот дел од наставата:

- Се зголемува процентот на застапеност на предметите од граматика на англискиот јазик и предметот методика на наставата.
- Во програмата од 2017/2018, за прв пат се воведуваат предметите Англиски јазик за академски цели и Англиски јазик во струка. Овие предмети се задолжително изборни за двете насоки, т.е. студентите ги избираат или овие два предмети или Странски јазик Ц. Притоа, предметите беа воведени со цел да им се овозможи на студентите полесно да ја разберат стручната литература во рамките на студиите. Па така, како основни предметни цели се наведуваат развивање на вештините за совладување на академски текстови и материјал преку читање, пишување, слушање и дискусии, како и развивање на способноста за критичко размислување.
- Значително е зголемен процентот на застапеност на тесно-стручните предмети кои ги подготвуваат студентите за одбраната професија. Имено, во новата програма, студентите

започнуваат со вовед во дидактика уште во III семестар, кога се изучуваат предметите Психологија и Педагогија, а од V па сè до VIII семестар студентите посетуваат тесно-стручни предмети кои се однесуваат на наставата по англиски како странски јазик, и тоа со зголемен број на предмети и фонд на часови. За споредба, во постарата програма, овие предмети беа сконцентрирани во четири семестри.

- Новата програма предвидува воведување на предметот Американска книжевност уште во втора година, т.е. во III и IV семестар. Иако предметот се нуди како изборен, сепак ваквото решение овозможува проширување и продлабочување на познавањата на студентите од оваа област. Во сите претходни програми, предметите Британска книжевност и Американска книжевност беа сконцентрирани во трета и четврта година на наставната насока, а студентите повеќепати укажуваа на непрактичноста на овој концепт.
- Во новите програми, се намалува процентот на застапеност на предметите од областа Јазик Б. Па така, предметот Цивилизација на јазик Б е изборен предмет, додека во програмата од 2012 овој предмет беше задолжителен. Оваа промена е направена со цел да се овозможи што повеќе настава по тесно-стручните предмети (Методика, Усвојување на јазик, и сл.).
- Иако предметот Информатика не е формално внесен во програмата како задолжителен, во текот на студиите студентите имаат можност да одберат 5 општи предмети од општата универзитетска листа на предмети, меѓу кои се наоѓа и овој предмет.

Б. Насока Странски јазици и бизнис

Табела 4.3. - Процентуална застапеност на општо-образовни, основни и стручни предмети

Странски јазици и бизнис	Програма 2012/13	Програма 2017/2018
1. Општо-образовни	5%	13%
2. Основни	68%	58%
3. Стручни предмети	26%	29%

Табела 4.4. - Процентуална застапеност на поедини стручни области на првиот циклус на студии

ОБЛАСТ	Програма 2012/13	Програма 2017/2018
Англиски јазик	29%	21%
Грамматика на англискиот јазик	4%	7%
Втор странски јазик	20%	12%
Трет странски јазик	3%	7%
Мајчин јазик	2%	3%
Култура и комуникација	10%	9%
Правни дисциплини	4%	1%
Економски дисциплини	24%	36%
Информатика	4%	1%

На насоката Странски јазици и бизнис, соодносот на општо-образовните, основните и стручните предмети во старата и во поновата програма значително се разликува (Табела 4.3).

И во процентуалната застапеност на поедини стручни области се забележуваат разлики (Табела 4.4), поради промените во програмата од 2012:

- Се намалува процентот на јазични предмети, за сметка на предметите од економскиот модул. Па така, предметот Фонетика 1 кој се слуша во II година е избран, наместо задолжителен. Предметите Двонасочен деловен превод од и на англиски јазик 1, 2, 3 и 4 во новата програма се изборни, додека во програмата од 2012 имаа статус на задолжително-изборни.
- Јазик Б е помалку застапен во новата програма. Притоа, предметите Деловен јазик Б1 и Деловен јазик Б2 се структурирани како изборни, додека во старата програма тие беа задолжителни.
- Значително е зголемен процентот на стручни предмети, особено предметите од економскиот модул.
- Воведени се изборни предмети со цел развој на јазичните вештини, особено вештините за писмено изразување (Теории и техники на пишување и Дискурс анализа).

4.3. Образовен систем и услови за реализација

Концепцијата за која се залага Факултетот е обединување на теоријата со практиката. Профилот на студентите се дефинира со помош на задолжителните и задолжително - изборните предмети кои ги насочуваат кон избраната насока. Во првите две години акцентот е на стекнување практични јазични способности и општи теоретски знаења за јазик, култура и комуникација, кои се основа за понатамошно професионално изградување во зависност од избраниот смер. И во трета и четврта година јазикот има централно место во стручното оформување, но содржините на предметите се прилагодени кон практичните потреби на стручниот профил за кој се подготвуваат студентите, а со теоретските предмети се продлабочуваат знаењата релевантни за областите на делување. Свое место во програмата имаат и предметите што ги подготвуваат студентите за примена на стекнатите знаења. Имено, предметот методика на наставата по англиски јазик, кој е застапен низ последните три семестри во рамките на наставната насока, нуди задолжителна и темелна практичната настава во државни и приватни училишта, а предметот Стажирање за бизнис насоката предвидува пракса во домашни и странски претпријатија, каде студентите имаат можност одблизу да се запознаат со работењето на една компанија и практично да ги применат теоретските познавања и вештини, стекнати во рамките на студиите.

Методите за реализација на образовниот систем се преку лекторски вежби за практичната настава по јазик (предметите се застапени со различен број на часови неделно), како и класични предавања и вежби во сооднос 2:1 или 2:2 во зависност од природата на предметот.

Методите за оценување се во согласност со усвоениот правилник за ЕКТС на ФОН универзитетот.

4.4. Влезен потенцијал на студентите

На ФСЈ, во академската 2015/16 се запишаа вкупно 44 студенти на прв циклус, и 10 на втор циклус. Во академската 2016/17, на прв циклус се запишаа вкупно 50 студенти и 19 на постдипломски студии, додека пак во академската 2017/18, вкупно 54 студенти се запишаа на првиот циклус и 9 на вториот циклус студии.

Право на запишување на прв циклус на ФСЈ имаат сите средношколци со завршено четиригодишно образование, без оглед на насоката и структурата. Очекувано, во бројот на запишани студенти доминираат средношколците со завршена општа и јазична гимназија. Поголемиот број на студенти на факултет се запишале директно по завршување на средното образование, значи на 18 годишна возраст, но постои и мал број на студенти кои се повозрасни.

Голем дел од студентите посетувале/посетуваат и најразлични јазични курсеви, некои повеќе години, но мора да се констатира дискрепанца во успехот и прелиминарните познавања на јазикот, делумно поради неизедначените критериуми во државните училишта и во приватните училишта за странски јазици.

4.5. Организација и искористеност на наставниот кадар и ресурсите

На ФСЈ предаваат стручни наставници и соработници со соодветни квалификации од соодветни институции. Во однос на наставата, наставниот кадар ги следи сите современи дидактички тенденции и наставни материјали, со што се обезбедува настава компатибилна со сродните домашни и странски програми. Сепак, мора да се наведе потребата од брзо доопремување на Факултетот со дополнителна литература и техничка опрема, чиј недостиг, и покрај само-залагањето на наставниот/соработничкиот кадар, го отежнува следењето на светските современи методички тенденции.

Целиот наставен и соработнички кадар работи на своето стручно доусовршување во области релевантни за работата на Факултетот.

4.6. Квалитет на дипломирани студенти

Студиските програми имаат за цел да профилираат квалитетен кадар и сметаме дека нашите студенти се подготвени да одговорат на предизвиците на пазарот на трудот. Од определени лични контакти знаеме дека во голем дел оние од наставната насока се вработуваат во државни и приватни училишта, а оние од бизнис насоката во мали и средни претпријатија и во невладини организации. Очекуваме дека со создавањето на алумни мрежа би можеле да имаме повеќе увид во тоа, што ќе биде од корист и за факултетот и за студентите.

Специфични дескриптори на квалификациите на студентот со кои се детерминираат резултатите од целосно реализираната студиската програма на прв циклус на студии на Факултетот за странски јазици	
Знаење и разбирање	Ги познава теориите, поимите, концептите, начелата на различните подрачја на структурата заради нивна примена во јазичните истражувања и практична работа. Ги познава актуелните научни прашања од ова поле и современата литература; Има стекнато широки теориски и методолшки знаења, неопходни за пошироката област на истражување.
Вештини	Умее критички да размислува, да синтетизира податоци, да ги изложи усно или во самостоен пишан труд, со критичко поврзување на идеите. Демонстрира комуникациски вештини во аргументираното пренесување на информациите. Врз база на стекнатите стручни знаења и компетенции умее да селектира релевантна стручна литература, самоиницијативно и самостојно да ги надградува знаењата од областа на јазикот и сродните дисциплини, низ лингвистички или пак мултидисциплинарен приод, и професионално да се усовршува.
Компетенции	Ги разбира комплексните општествени и фактори од друга природа кои влијаат на природите на наставата по јазик, јазичните

	<p>истражувања, но и поврзаноста на странските јазици и одделните аспекти на деловно работење;</p> <p>Професионално, компетентно и креативно нуди решенија на проблеми од подрачјето на примена, со интегрирање на општествените, културолошките барања;</p> <p>Професионално и со чувство за индивидуална одговорност учествува во тимска работа во рамки на обмислување на конкретна идеја и соработува со останатите учесници во проектот;</p> <p>Може да учествува во настава по странски јазик, превод и толкување на текстови од деловната сфера, стручни и научни дискусии, како од полето на лингвистиката, така и пошироко, во рамки на интердисциплинарни дискусии.</p>
--	---

4.7. Услови за реализација на образованието

Предавањата и вежбите на ФСЈ се одвиваат во современи просторни услови кои ги задоволуваат потребите на студентите и наставниот кадар.

Студентите од наставната насока имаат можност и за практична настава, бидејќи факултетот остварува соработка со повеќе училишта каде студентите се во можност практично да ги изведуваат задачите од областа на методиката. Со тоа студентите се во можност да ја следат организацијата на наставата, како и да го практикуваат процесот на усвојување на странски јазик кој го изучувале на нашиот факултет.

Студентите од насоката странски јазици и бизнис имаат можност за практична работа во многубројни реномирани компании, со кои Универзитетот ФОН има потпишано договори за соработка.

4.8. Интернационален контекст на студиската програма

Програмите на ФСЈ се моделирани во согласност со препораките на Болоњската декларација и со тенденција да бидат компатибилни со сродните студии на меѓународно ниво. Застапеноста на повеќе јазици е во согласност со препораките на Советот на Европа и тенденциите на Европската Унија за повеќејазичност. Насоката за странски јазици и бизнис е формирана по примерот на некои земји на Европската Унија, посебно Франција и Шпанија.

4.9. SWOT анализа за студиските и предметните програми

Долупретставената анализа се однесува на првиот циклус студии.

S	<ul style="list-style-type: none"> - поврзаност на теоријата со практиката - изучување на повеќе јазици - програмата за насоката јазици и бизнис како интердисциплинарна е единствена од ваков вид на ниво на Република Македонија - компатибилност на програмите - практика во домашни и странски претпријатија - предавања од професионалци и сопственици на домашни и странски претпријатија, како и други експерти пред студентите со што тие се запознаваат со системот и условите за работа притоа добивајќи увид во деловните состојби во Република Македонија и надвор од неа - подготовка на студентите на петта година за емпириски истражувања
W	<ul style="list-style-type: none"> - непостоењето на можности студентите да стекнат искуство од земјите во кои се говори јазикот кој го изучуваат - недоволно гостувања на странски предавачи

	<ul style="list-style-type: none"> - непостоењето на роден говорител по англиски јазик на факултетот кој би покривал дел од лекторските вежби по Современ англиски јазик на двете насоки - непостоење соодветни простории за интерактивна настава - недостаток на стручна литература, особено пристап со научни и стручни списанија
О	<ul style="list-style-type: none"> - зголемена соработка со деловната заедница на домашно и на меѓународно ниво заради осовременување и збогатување на содржините - вклучување на студентите во проекти и активности на меѓународната заедница во Македонија
Т	<ul style="list-style-type: none"> - зголемениот број на институции што нудат слични програми - времето потребно за етаблирање на понудените програми и насоки и потврдување на нивната применливост во практиката

5. НАСТАВНО НАУЧЕН И СОРАБОТНИЧКИ КАДАР

5.1. Наставен кадар

Во моментот ФСЈ има 5 редовно вработени наставници (еден редовен и еден вонреден професор, и двајца доценти), тројца виши лектори, и 3 лектори, од кои двајца во Скопје и по 1 во Струга и Струмица. Покрај наставата на ФСЈ, лекторите ја изведуваат и наставата по јазик на другите факултети на Универзитетот ФОН. Факултетот има прв и втор циклус на студии и според тоа кадарот со кој располага не ги задоволува потребите.

Наставата по предметите од областа информатика ги спроведуваат наставници и соработници од Факултетот за информатички технологии, а по правните и економските предмети на насоката Странски јазици и бизнис наставници и соработници од Факултетот за правни науки и од Факултетот за економски науки на Универзитетот ФОН.

Структурата на наставниот кадар е претставена на табелите бр. 1 до бр. 4.

5.1.1 Покриеност на наставните предмети со наставници и соработници

Скопје - Наставна насока

I година - I семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 1	Лектор м-р Ана Јанкуловска
2	Морфологија 1	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Британска цивилизација	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
4	Шпански јазик Б1	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
5	Германски јазик Ц1	Лектор Елена Танева
6	Македонски јазик 1	Лектор м-р Зоран Мехаџиски

I година - II семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 2	Лектор м-р Ана Јанкуловска
2	Морфологија 2	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Американска цивилизација	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
4	Шпански јазик Б2	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
5	Германски јазик Ц2	Лектор Елена Танева
6	Македонски јазик 2	Лектор м-р Зоран Мехаџиски

II година - III семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 3	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска
2	Фонетика и фонологија на АЈ 1	Проф. д-р Лилјана Митковска
3	Педагогија	Доц.д-р Маја Тимовска

4	Теорија и техники на комуникација	Доц. д-р Љубица Кардалеска
5	Шпански јазик Б3	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
6	Германски јазик Б3	Лектор Елена Танева
7	Италијански јазик Ц3	Лектор м-р Марианцела Бјанкофиоре Амети
8	Француски јазик Ц3	Лектор м-р Ана Јанкуловска
9	Изборни предмети: Информатички технологии Е-Општество	Доц. д-р Ѓорѓи Какашевски Проф. д-р Никола Поповски

II година – IV семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 4	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска
2	Фонетика и фонологија 2	Проф. д-р Лилјана Митковска
3	Психологија	Проф. д-р Љупчо Кеверески
4	Интеркултуролошка комуникација	Доц. Д-р Љубица Кардалеска
5	Шпански јазик Б4	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
6	Германски јазик Б4	Лектор Елена Танева
7	Италијански јазик Ц4	Лектор м-р Марианцела Бјанкофиоре Амети
8	Француски јазик Ц4	Лектор м-р Ана Јанкуловска
9	Шпанска цивилизација	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
10	Германска цивилизација	Лектор Елена Танева

III година - V семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 5	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска
2	Лексикологија и лексикографија	Проф. д-р Лилјана Митковска
3	Усвојување на јазик	Доц. д-р Ана Лазарова - Никовска
4	Општа лингвистика	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
5	Англиска книжевност 1	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
6	Германски јазик Б5	Лектор Елена Танева
7	Шпански јазик Б5	Виш лектор м-р Наташа Алексоска

III година - VI семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 6	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска
2	Семантика и прагматика	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
3	Методика на настава по АЈ 1	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
4	Англиска книжевност 2	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
6	Германски јазик Б6	Лектор Елена Танева
7	Шпански јазик Б6	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
8	Изборен предмет: Рано учење на немајчин јазик	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска

IV година - VII семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 7	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
2	Семантика и прагматика	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
3	Методика на настава по АЈ2	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
4	Англиска книжевност 3	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
5	Американска книжевност 1	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
6	Изборен предмет: Двонасочен превод 1 АЈ-МЈ	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска

IV година - VIII семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 8	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
2	Контрастивна анализа	Проф. д-р Лилјана Митковска
2	Англиска книжевност 4	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
3	Американска книжевност 2	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
4	Методика на настава по АЈ 3	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
5	Изборен предмет: Деловен англиски јазик 4	Доц. д-р Љубица Кардалеска

Струга - Наставна насока**I година - I семестар**

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 1	Виш лектор м-р Габриела Неделкоска
2	Морфологија 1	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Британска цивилизација	Виш лектор м-р Габриела Неделкоска
4	Германски јазик Б1	Лектор Елена Танева
5	Македонски јазик 1	Лектор м-р Зоран Мехаџиски
6	Англиски за академски цели	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска

I година - II семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 2	Лектор м-р Габриела Неделкоска
2	Морфологија 2	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Американска цивилизација	Виш лектор м-р Габриела Неделкоска
4	Германски јазик Б2	Лектор Елена Танева
5	Македонски јазик 2	Лектор м-р Зоран Мехаџиски
6	Англиски јазик во струка	Лектор м-р Габриела Неделкоска

II година - III семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 3	Лектор м-р Габриела Неделкоска
2	Фонетика и фонологија 1	Проф. д-р Лилјана Митковска
3	Педагогија	Доц. д-р Маја Тимовска
4	Теорија и техники на комуникација	Доц. д-р Љубица Кардалеска
5	Германски јазик Б3	Лектор Елена Танева
6	Италијански јазик Ц3	Лектор м-р Марианцела Бјанкофиоре Амети
7	Изборен предмет: Информатички технологии	Доц. д-р Ѓорѓи Какашевски

II година - IV семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 4	Лектор м-р Габриела Неделкоска
2	Фонетика и фонологија 2	Проф. д-р Лилјана Митковска
3	Психологија	Проф. д-р Љупчо Кеверески
4	Интеркултуролошка комуникација	Доц. д-р Љубица Кардалеска
5	Германски јазик Б4	Лектор Елена Танева
6	Италијански јазик Ц4	Лектор м-р Марианцела Бјанкофиоре Амети
7	Германска цивилизација	Лектор Елена Танева

III година - V семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 5	Виш лектор м-р Габриела Неделкоска
2	Лексикологија и лексикографија	Проф. д-р Лилјана Митковска
3	Усвојување на јазик	Доц. д-р Ана Лазарова - Никовска
4	Општа лингвистика	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
5	Англиска книжевност 1	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
6	Италијански јазик Б5	Лектор м-р Марианцела Бјанкофиоре Амети

III година - VI семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 6	Виш лектор м-р Габриела Неделкоска
2	Семантика и прагматика	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
3	Методика на настава по АЈ 1	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
4	Англиска книжевност 2	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
5	Италијански јазик Б6	Лектор м-р Марианцела Бјанкофиоре Амети

Струмица - Наставна насока

I година - I семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 1	Доц. д-р Љубица Кардалеска
2	Морфологија 1	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Британска цивилизација	Лектор м-р Натка Јанкова
4	Шпански јазик Б1	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
5	Македонски јазик 1	Лектор м-р Зоран Мехаџиски
6	Англиски за академски цели	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска

I година - II семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 2	Доц. д-р Љубица Кардалеска
2	Морфологија 2	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Американска цивилизација	Лектор м-р Натка Јанкова
6	Шпански јазик Б2	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
7	Македонски јазик 2	Лектор м-р Зоран Мехаџиски
8	Англиски јазик во струка	Лектор м-р Натка Јанкова

III година - V семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 5	Лектор м-р Ана Јанкуловска
2	Англиска книжевност 1	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
3	Шпански јазик Б5	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
4	Лексикологија и лексикографија	Проф. д-р Лилјана Митковска
5	Општа лингвистика	Проф. д-р Ана Лазарова-Никовска
6	Усвојување на јазик	Проф. д-р Ана Лазарова-Никовска

III година - VI семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 6	Лектор м-р Ана Јанкуловска
2	Методика на настава по АЈ 1	Проф. д-р Ана Лазарова-Никовска
3	Шпански јазик Б6	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
4	Семантика и прагматика	Проф. д-р Ана Лазарова-Никовска
5	Рано учење на немајчин јазик	Проф. д-р Ана Лазарова-Никовска
6	Англиска книжевност 2	Доц. д-р Татјана Срцева- Павловска

Скопје - Бизнес насока

I година - I семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 1	Лектор м-р Ана Јанкуловска
2	Морфологија 1	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Британска цивилизација	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
4	Шпански јазик Б1	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
5	Германски јазик Ц1	Лектор Елена Танева
6	Македонски јазик 1	Лектор м-р Зоран Мехаџиски

I година - II семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 2	Лектор м-р Ана Јанкуловска
2	Морфологија 2	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Американска цивилизација	Доц. д-р Татјана Срцева-Павловска
4	Шпански јазик Б2	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
5	Германски јазик Ц2	Лектор Елена Танева
6	Македонски јазик 2	Лектор м-р Зоран Мехаџиски

II година - III семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 3	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска
2	Фонетика и фонологија 1	Проф. д-р Лилјана Митковска
3	Основи на маркетинг	Проф. д-р Мирко Трипуноски
4	Основи на економија	Проф. д-р Мирко Трипуноски
5	Шпански јазик Б3	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
6	Германски јазик Б3	Лектор Елена Танева

II година - IV семестар

	Предмет	Професор
1	Современ англиски јазик 4	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска
2	Статистика за бизнис	Проф. д-р Ристо Малчески
3	Осигурување, транспорт и шпедиција	Доц. д-р Нада Петрушева
4	Основи на сметководство	Доц. д-р Лазар Арсовски
5	Шпански јазик Б4	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
6	Германски јазик Б4	Лектор Елена Танева

III година - V семестар

	Предмет	Професор
1	Деловен англиски јазик 1	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска
2	Трговско право	Доц. д-р Зорица Силјановска
3	Банкарство	Проф. д-р Саво Ашталкоски
4	Основи на менаџмент	Доц. д-р Ирена Ашталкоска
5	Германски јазик Б5	Лектор Елена Танева
6	Шпански јазик Б5	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
7	Изборни предмети: Информатички технологии Е-општество	Доц. д-р Ѓорѓи Какашевски Проф. д-р Никола Поповски

III година - VI семестар

	Предмет	Професор
1	Деловен англиски јазик 2	Виш лектор м-р Искра Стаменкоска
2	Интеркултуролошка комуникација	Доц. д-р Љубица Кардалеска
3	Е-комерц	Доц. д-р Лазар Арсовски
4	Финансиски менаџмент	Проф. д-р Саво Ашталкоски
5	Организациско однесување	Доц. д-р Силвана Јовческа
6	Германски јазик Б6	Лектор Елена Танева
7	Шпански јазик Б6	Виш лектор м-р Наташа Алексоска

IV година - VII семестар

	Предмет	Професор
1	Деловен англиски јазик 3	Доц. д-р Љубица Кардалеска
2	Адвертајзинг и ПР	Проф. д-р Мирко Трипуноски
3	Деловно комуницирање	Проф. д-р Марија Зарезанкова-Потевска
4	Деловен француски јазик Б1	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
5	Изборен предмет: Двонасочен превод 1	Проф. д-р Ана Лазарова-Никовска

IV година - VIII семестар

	Предмет	Професор
1	Деловен англиски јазик 4	Доц. д-р Љубица Кардалеска
2	Менаџмент на човекови ресурси	Доц. д-р Ирена Ашталкоска
3	Деловно планирање	Проф. д-р Мирко Трипуноски
4	Менаџмент на мал бизнис	Доц. д-р Ирена Ашталкоска
5	Деловен француски јазик Б2	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
6	Изборен предмет: Двонасочен превод 2	Проф. д-р Ана Лазарова-Никовска

V година IX семестар – Скопје, Насока: Применета лингвистика

	Предмет	Професор
1	Дескриптивна граматика	Проф. д-р Лилјана Митковска
2	Психолингвистика	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
3	Социолингвистика	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
4	Методологија на НИР	Проф. д-р Ристо Малчески
5	Наставни програми и помагала	Проф. д-р Лилјана Митковска
6	Теории и техники на преведување	Доц. д-р Љубица Кардалеска

V година X семестар – Скопје

	Предмет	Професор
1	Јазик, култура и комуникација	Доц. д-р Љубица Кардалеска
2	Контрастивна граматика	Проф. д-р Лилјана Митковска
3	Учење на странски јазик	Проф. д-р Ана Лазарова Никовска
4	Прагматика и анализа на дискурс	Проф. д-р Лилјана Митковска

V година IX семестар – Скопје, Насока: Меѓународна трговија

	Предмет	Професор
1	Деловна комуникација на АЈ	Доц. д-р Љубица Кардалеска
2	Методологија на НИР	Проф. д-р Ристо Малчески
3	Меѓународен менаџмент	Доц. д-р Силвана Јовческа
4	Деловен германски јазик	Лектор Елена Танева
5	Деловен француски јазик	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
6	Деловен шпански јазик	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
7	Теории и техники на преведување	Доц. д-р Љубица Кардалеска
8	Надворешна трговија	Доц. д-р Нада Петрушева
9	Меѓународна економија	доц. д-р Саво Ашталкоски
10	Стратегиски маркетинг	Проф. д-р Мирко Трипуноски

V година X семестар – Скопје

	Предмет	Професор
1	Деловен двонасочен превод: АЈ-МЈ	Доц. д-р Љубица Кардалеска
2	Меѓународно трговско право	Проф. д-р Билјана Пулеска
3	Меѓународен маркетинг	Проф. д-р Мирко Трипуноски
4	Деловен двонасочен превод: ГЈ - МЈ	Лектор Елена Танева
5	Деловен двонасочен превод: ФЈ - МЈ	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
6	Деловен двонасочен превод: ШЈ - МЈ	Виш лектор м-р Наташа Алексоска
7	Јазик, култура и комуникација	Доц. д-р Љубица Кардалеска

5.1.2. Наставно-научна компетентност на наставниците во односот на предметите што ги предаваат

Наставниот кадар е биран во согласност со соодветните акти со кои се пропишува постапката за избор, притоа следејќи ги принципите на транспарентност и отчетност.

Кадарот е избран по соодветните предмети во согласност со општо прифатените Критериуми за избор и реизбор во соодветни звања, според квалификациите, а потесната научно-истражувачка специјализација на кандидатите (граматика, книжевност, културолошки студии, методика итн.) целосно соодветствува со содржината на предметите што им се доверени.

5.2. Соработнички кадар

Соработничкиот кадар е исто така биран според квалификации соодветни за предметот што го предава.

5.3. SWOT анализа за наставно-научниот и соработничкиот кадар

S	<ul style="list-style-type: none"> - поволна структура и квалитет на наставниот и наставностручниот кадар - интерес на наставниот кадар за понатамошно напредување и стручно усовршување - интерес за научно-истражувачка работа
W	<ul style="list-style-type: none"> - недостиг на наставен кадар по одделни тесно специјализирани предмети - недоволно услови за вклучување на родени говорители во лекторската настава - преголем фонд на часови на наставниот кадар - недоволно услови за стручно усовршување
O	<ul style="list-style-type: none"> - продолжување на практиката на ангажман на квалитетен кадар за евентуални непокриени области - намалување на оптовареноста со часови заради создавање услови за стручно усовршување - поттикнување на стручното усовршување преку изнаоѓање соодветни модули погодни истовремено за Факултетот и за наставниот кадар
T	<ul style="list-style-type: none"> - ограничени можности за организација на домашни и меѓународни стручни и научни собири - стагнирање на наставниот кадар поради недоволна мобилност од и во странски универзитети.

6. НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

6.1. Форми на наставно – образовниот процес

Различните форми на наставно-образовниот процес на двете насоки се детално прикажани во Табела 6.1. и 6.2. Голем дел од наставата по странски јазик се изведува интерактивно, со активна вклученост на студентите во работата. Покрај теоретскиот дел, во рамките на наставно-образовната дејност предвиден е и практичен дел.

Како еден од условите за запишување на секоја наредна студиска година за двете насоки е задолжителното посетување практична настава. Праксата подразбира стажирање во домашна или странска компанија, и тоа во правни лица како: деловни субјекти, државни органи, органи на државна управа, организации, установи, јавни претпријатија, трговец поединец, или пак физичко лице со регистрирана дејност, невладини организации и слично, со кои ФОН Универзитетот има склучено Договор за изведување на практична настава за студенти. Согласно законските норми, практичната настава е во времетраење не помалку од 30 дена и не повеќе од 3 месеци, и не помалку од 1 час ниту повеќе од 8 часа во денот.

Доколку студентот сака да оствари практична настава во правно лице со коешто Универзитетот нема склучено Договор за изведување практична настава на студенти, тогаш праксата оди со посредство Центарот за развој и кариера на Универзитетот со цел регулирање на меѓуинституционалниот договор за практична настава.

Студентите кои ја следат наставната насока имаат интензивен практичен дел во IV година од студиите, т.е. за предметот Методика на настава по англиски јазик 3. Тоа вклучува хоспитации во основни и средни училишта, во државни и приватни образовни институции.

Табела 6.1

Форми на наставно-образовниот процес			
Универзитет: ФОН Факултет: Факултет за странски јазици Студиска програма: Наставна и бизнис насока Учебна година: 2016/17 Датум на самоевалуација: 01.10.2018			
Предавања “ex cathedra“	Интерактивна настава	Менторска настава	Практична настава
40%	35%	15%	10%

Табела 6.2

Форми на наставно-образовниот процес			
Универзитет: ФОН Факултет: Факултет за странски јазици Студиска програма: Наставна и бизнис насока Учебна година: 2017/18 Датум на самоевалуација: 01.10.2018			
Предавања “ex cathedra“	Интерактивна настава	Менторска настава	Практична Настава
36,875%	40%	12,14%	10,985%

6.2. Начини, методи и технологии во наставно-образовниот процес

При изведувањето на наставата се користат најсовремените наставни методи, што вклучува комуникативен приод и интерактивна настава. Притоа, наставата се изведува во мали групи, што им овозможува на студентите полесно да ја усвојат материјата.

Факултетот располага и со просторија замислена да служи со дополнително опремување како јазична лабораторија, а која моментно е опремена со ТВ приемник, видео и ДВД со помош на кои се користат видео и аудио материјали.

При изборот на литературата, Факултетот ги селектира реномираните странски издавачки куќи и нивните најнови изданија. Наставата и на теоретските предмети на наставната насока се одвива на англиски јазик и се користат учебници, или компилиран материјал од учебници, на англиски јазик кои се користат на повеќе светски универзитети.

Покрај работата на часовите, за усвојување на јазичните вештини и подобро запознавање со културите на заедниците што ги зборуваат изучуваните јазици, наставниот кадар редовно се ангажира да ги вклучи студентите во разни активности.

6.3. Покриеност на настава со надворешни соработници во 2016/2017 и 2017/2018

За потребите на наставата, ФОН Универзитетот ги ангажира следните надворешни соработници:

Проф. д-р Љупчо Кеверески, Педагошки факултет УКЛО, за предметот Психологија

Доц. д-р Маја Тимовска, за предметот Педагогија

Лектор м-р Натка Јанкова, од државно училиште во Струмица за предметите, Англиски јазик, Деловен англиски јазик и Двонасочен превод 1: АЈ-МЈ.

М-р Маријанцела Бјанкофјоре, нативен говорител, за настава по италијански јазик и Италијанска цивилизација на одделенијата во Скопје и Струга.

Практиканти:

Ана-Марија Карацоска, постдипломец на ФОН, за настава по предметот Шпанска цивилизација на одделенијата во Скопје и Струмица.

Моника Каранфиловска, студент на ФОН, за настава по шпански јазик на одделението во Струмица.

Босица Јорданоска, постдипломец на ФОН, за настава по германски јазик на одделението во Струга.

6.4. Начини на проверка на знаењата

На ФСЈ се применува континуиран систем на оценување. Во текот на семестарот, студентите имаат можност предметите да ги полагаат преку два колоквиуми, еден на средината на семестарот и еден на крајот. Студентите активно се следат во поглед на извршувањето на нивните останати обврски, како: присуството на настава, активноста за време на часовите, изработката на домашни работи, семинарски трудови и сл. За овие активности студентот може да добие дополнителни бодови, односно да достигне вкупен

максимум 100 бода. Минимумот за добивање преодна оцена е 51 бод, со тоа што студентот е должен да ги положи и двата колоквиуми и да освои минимум од 50% од вредноста на секој колоквиум.

На Факултетот за странски јазици преовладува испитувањето на студентите по пат на тест, најчесто во комбинација со устен или практичен дел, како на колоквиумите така и на испитите. Оценката се определува кумулативно, т.е. се назначуваат поени од двата колоквиуми, но и бодови за активност, редовност, домашни задачи во текот на семестарот и изработка на семинарски труд.

Студентот може да го полага испитот и преку завршен испит, најрано по истекот на семестарот.

Проверката се оценува континуирано, а методите на оценување во согласност со актуелниот Закон за високо образование на РМ.

6.5. Дипломска работа

Според програмата од 2012/13 и таа од 2017/18 година на Факултетот за странски јазици, а во согласност со одредбите на Законот за високото образование и со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус универзитетски студии на Универзитетот, е предвидена дипломска работа, и тоа откако студентот ќе ги положи сите предвидени испити. Дипломската работа, која студентот ја изработува под водство на ментор, претставува самостојна студија или решавање на одреден практичен проблем. Со изработката на дипломската работа студентот ја докажува способноста за самостојно решавање на комплексни проблеми; примена на теоретски и практични знаења стекнати во текот на студирањето; користење на научни методи при обработка на одредена проблематика; самостојно користење на релевантна домашна и странска литература. По нејзината изработка е предвидена јавна одбрана пред Комисија (составена од менторот и два члена од редовите на наставниот кадар).

Исто така, студентите од двете насоки имаат обврска да изработат семинарски трудови.

6.6. Вештини за кои студентот се оспособува во текот на студиите

Додипломските студии на Факултетот за странски јазици се осмислени на начин кој образува стручњаци од хуманистичките науки со знаење и компетенции во подрачјето на англискиот јазик и лингвистика, интердисциплинарното проучување на јазикот и подрачјата на негова примена, како и стекнување со јазични компетенции на повеќе европски јазици. Профилите кои ги образува Факултетот за странски јазици соодветствуваат на потребите на современиот пазар на трудот.

Програмите се засновани на современи извори и опфаќаат фундаментални содржини и научни сознанија во поединечните научни дисциплини. Осовременувањето на предметните програми подразбира дека секој предметен наставник врши соодветни промени и усовршувања на предметната програма, врз основа на сознанија за достигнувањата во развојот на научната мисла во соодветната дисциплина. Ова секако е поткрепено со соодветен ажуриран список на основна (задолжителна) и дополнителна литература, која секој наставник ја обезбедува пред почетокот на академската година.

Со интердисциплинарниот приод во проучувањето на јазикот и модернизацијата со воведувањето на предмети се создаваат претпоставки за подобро разбирање на природата на странскиот јазик и начините на негово функционирање. Програмата е конципирана на начин што во рамки на задолжителните предмети се опфатени сите потребни содржини од областите согласно законските норми, потребите на пазарот на труд и европските искуства, со можност за избор на факултетски предмети кои ќе им овозможат на студентите продлабочени знаења и специјализирање во една или повеќе од наведените области или нивни дисциплини. Со спојот

на теорискиот преглед, но и со неговата практична примена, програмите оспособуваат кадри подготвени за актуелните предизвици на пазарот на трудот.

Наставната насока ги острочува студентите за настава по англиски јазик. Од таа причина, особена важност се посветува на следните вештини: усно разбирање, усно изразување, разбирање на пишан текст и писмено изразување. Студентите се запознаваат со различните нивоа на комуникација и на стекнување како лингвистичка така и комуникативна компетенција. Се внимава и на развивање на вештините за преведување, но и за работа со компјутер, како и работа во група, критичко размислување, интеркултуролошка комуникација, изготвување на проекти и користење на литература, особено речници и друг вид енциклопедиска или стручна литература. Во последната, четврта година на студиите, во рамките на групата предмети Методика на наставата по англиски јазик особен акцент се става на развивањето на дидактичките методи.

На бизнис насоката студентите се оспособуваат за работа во стопанството, особено во делот на надворешната трговија. Токму затоа, се развиваат следните вештини: усно разбирање, усно изразување, разбирање на пишан текст, преведување, деловна кореспонденција, интеркултуролошка комуникација, менаџирање и сл. Понатаму, се става акцент и на работењето со компјутер, развивање на вештините за тимско работење, подготовка на проекти, решавање на проблеми, менаџирање, користење на литература и сл.

6.7. Проодност на студентите од година во година според циклуси на високо образование

Недостасуваат информации од студентската служба.

6.8. SWOT анализа за наставно-образовната дејност

S	<ul style="list-style-type: none"> - работата по современи наставни методи и технологии - наставата ја изведува стручен кадар, кој е дополнет и со реномирани предавачи од странство, како и нативни говорители задолжени за лекторската настава - работењето во мали групи, што овозможува да му се посвети индивидуално внимание на студентот - во наставата се користат изданија од главно странски издавачки куќи со што се задржува автентичноста на странските јазици кои се изучуваат - вклучување на студентите во разни вон-наставни активности
W	<ul style="list-style-type: none"> - хетерогеноста на групите според нивото на јазикот - студентите не полагаат влезен испит, со што наставниот кадар не е во состојба реално да го оцени квалитетот на студентите при уписот - недоволна ангажираност на сите студенти - недоволно присуство на часовите
O	<ul style="list-style-type: none"> - збогатување и осовременување на наставните методи според актуелните текови во сферата на методиката, но и во применетата сфера – пазарот на трудот - можности студентите да престојуваат извесен период на некој универзитет во странство
T	<ul style="list-style-type: none"> - нередовното посетување на настава поради работни обврски на студентите неповолно влијае на квалитетот на проектираните цели за профилот на студентот

07. СТУДЕНТИ

7.1 SWOT анализа за студентите

S	<ul style="list-style-type: none"> - работа во мали групи - интерактивна настава - достапност на наставниците за консултации, а со тоа и можност за континуирано поединечно следење на работата и на напредувањето на студентите - изработка на домашни задачи и семинарски работи - задолжителна пракса/стажирање во странски и домашни претпријатија - оспособување на студентите од наставната насока за практично изведување на настава по определен број хоспитации и нивно вклучување во самиот наставен процес - учество на студентите во оценувањето на квалитетот на наставно-образовниот процес преку пополнување на анонимни анкети, како и со повремени средби со Деканот на ФСЈ и со менаџментот на Универзитетот на кои се дискутира за евентуалните проблеми со кои се соочуваат студентите во текот на академската година и се бара соодветно решение - престој на студентите во земјите каде се говори јазикот што го изучуваат заради негово усовршување, од кои еден дел се одлучуваат дел од своите студии да завршат во странски универзитети со компатибилна програма
W	<ul style="list-style-type: none"> - хетерогено признаење од изучуваните јазици и влезен потенцијал на студентите - нередовно посетување на наставата поради отпочнување со работни обврски - престојот во земјите каде се говори изучуваниот јазик, студентите го организираат самостојно, без посредство на матичниот Факултет
O	<ul style="list-style-type: none"> - стимулирање на посетеноста и активното вклучување преку оценување - формирање групи според признаењето - постигнување солидна репутација на пазарот на трудот преку инвестирање во академските и во стручните квалитети на студентите, преку планираните чекори во наставно-образовниот процес
T	<ul style="list-style-type: none"> - продолжување и продлабочување на согледаните слабости

8. ЛОГИСТИКА

Во организациската поставеност на Универзитетот ФОН функционира Студентската служба која ги координира административните обврски на ниво на Универзитетот ФОН, а со тоа и на факултетите во неговите рамки. Секој референт од службата е задолжен за одделен спектар факултети кои ги опслужува и активностите се одвиваат навремено и без застои, според однапред утврден начин на работа.

Библиотечниот фонд на Универзитетот ФОН воопшто, а во тие рамки и фондот наменет за Факултетот за странски јазици претставува список од грижливо одбрани наслови наменети за потребите на истражувачката работа на персоналот и на студентите. Сепак, потребата од следење на новите текови во научните дисциплини изучувани на Факултетот за странски јазици ја наметнува неопходноста за збогатување на библиотечниот фонд, како и овозможување претплата на стручни периодични публикации од предметните области на Факултетот како основен предуслов за развој на научната дејност.

9. ПРОСТОРНИ И МАТЕРИЈАЛНИ УСЛОВИ

Факултетот за странски јазици при универзитетот ФОН, во академските 2015/16, 2016/17 и 2017/18 година ја изведуваше наставата во објектот на универзитетот ФОН во Скопје, како и во објектите на одделенијата во Струга и во Струмица. Во Скопје овој Факултет располага со следното: 4 предавални со вкупно 150 седишта и 5 кабинети со вкупно 15 седишта. Во однос на опременост на кабинетите на располагање беа: 2 компјутери, интернет, 2 касетофони, ЛЦД проектори во секоја училница, едно ДВД и еден телевизор.

10. НАДВОРЕШНА СОРАБОТКА

10.1. Соработка со стопанство, со владини институции, со невладини организации и со други асоцијации на национално ниво, а во контекст на мисијата, целите и задачите на установата

Факултетот за странски јазици во текот на академските 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018 години ја продолжи соработката со стопанскиот сектор на Република Македонија. Студентите на насоката странски јазици и бизнис како дел од студиските програми во летниот семестар задолжително изведуваат практика во домашни или странски претпријатија или институции (Шпаркасе Банка Македонија, Стоби), а со цел стекнување практични знаења од деловното работење и активно користење на странските јазици кои ги изучуваат. Факултетот планира во периодот кој претстои да ги интензивира контактите со деловните претпријатија со цел да им овозможи на своите студенти полесно да обезбедуваат практика.

Постои уште една допирна точка на Факултетот за странски јазици и домашното стопанство. Студентите во текот на академските 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018 години следеа предавања на докажани професионалци кои им го пренесоа своето работно искуство, како дел од задолжителната клиничка настава.

Факултетот планира оваа пракса да продолжи и да се прошири со вклучување на еминентни стопанственици од странство.

Исто така, студентите имаа прилика да ги запознаат и присуствуваат на предавањата на неколку амбасадори.

Факултетот за странски јазици на национално ниво соработува со неколку институции и асоцијации. Постојат тесни врски со Британскиот Совет (British Council), со Американската амбасада, Македонската асоцијација на професори по англиски јазик (English Language Teachers' Association of MK – ELTAM), и со Македонската асоцијација за квалитет во наставата по странски јазици (МАКС).

Наставниот кадар соработува со повеќето странски културни центри и библиотеки во Скопје како што се Американското катче, Германската читална во рамките на Гете Институтот, Рускиот центар при УКИМ и сл.

Исклучително плодна и интензивна беше соработката со Францускиот Институт од Скопје каде студентите по француски јазик во текот на целата година, а посебно интензивно во "Месецот на Франкофонијата", учествуваа во голем број на образовни и културни активности и полагаа меѓународни ДЕЛФ/ДАЛФ испити.

Исто така, се интензивира соработката со културниот отсек на Шпанската амбасада, и студентите по шпански јазик зедоа учество во активностите во рамките на Месецот на шпанскиот јазик и се воспостави соработка и со центарот "Ла Мага" за образовна и културна соработка со Кралство Шпанија. Студентите по шпански и француски јазик секоја година активно го одбележуваат Националниот ден на Кралство Шпанија, Националниот ден на Р. Франција, Меѓународниот Базар, Неделата на шпанскиот филм и Неделата на францускиот филм.

Потпишан е меморандум за соработка во областа на англискиот јазик помеѓу Британски совет од Скопје и ФОН, со што универзитетот ФОН станува дел од семејството институции со кои соработува Тест-центарот ESOL, при Универзитетот Кембриџ. Во рамките на реализирање на задолжителната настава за студентите од прва до четврта година, реализирана е соработка со голем број компании и агенции од деловниот и образовниот сектор на Р. Македонија.

10.2. Учество во европски и други програми

Виш лектор м-р Наташа Алексоска во рамките на европската програма ЦЕДЕФОП реализира студиски престој на Федералното министерство за наука, истражување и економија на Австрија на тема: “Mobility in European Higher Education: Bologna – Mobility Strategy and best practice” во организација на Генералниот директорат за образование и култура на Европската Комисија, Федералното министерство за наука, истражување и економија на Австрија (BMWFW), Австриската агенција за меѓународна мобилност и соработка во образованието, науката и истражувањето (OeAD) во Виена, Австрија.

Исто така, виш лектор м-р Наташа Алексоска зема учество во Европскиот кампус “ЛЕТФИС 2015” на Универзитетот Париз IV Сорбона во организација на Националниот институт за источни јазици и цивилизации (INALCO) во соработка со Генерален директорат за превод на Европската Комисија, во Париз, Франција, учествуваше и на Научна недела на Универзитетот на Удине и Министерство за образование и наука на Р. Италија.

10.3. Вкупен број на проекти во последните 5 години

Предметната учебна година беше обележена со позитивен одговор од Министерството за образование и наука на два проекти предложени од Факултетот за странски јазици. По оформените тимови, кадарот на Факултетот за странски јазици започна со работа на споменатите проекти насловени *Анализа на англискиот меѓујазик од македонски говорители на А1, А2 и Б1 ниво од Заедничката референтна рамка за јазиците (ЗЕРР) со посебен осврт на меѓујазичното влијание* и *Ефектите од раното изучување на странските јазици*. Овие проекти временски го покриваат периодот 2010-2012 година.

Како своевидни проекти иницирани од ФСЈ, а со идеја да прераснат во редовни содржини организирани во претходно определени интервали се следните активности:

Факултетот за странски јазици во јуни 2013 беше организатор на Меѓународна научна конференција за применета лингвистика.

Од јуни 2015 беа организирани серија работилници наменети за наставниците по македонски и по странски јазик.

Во рамките на интерниот проект на Универзитетот ФОН Фабрика на знаење студентите и наставниот кадар на ФСЈ земаат активно учество.

10.4. Размена на академски кадар со други академски центри во земјата и во странство

Факултетот за странски јазици до сега нема реализирано размена на академски кадар со други академски центри во странство.

10.5. Студентска размена со други академски центри во земјата и во странство

Факултетот за странски јазици до сега нема реализирано студентска размена со други академски центри во странство (иако некои студенти во согласност со ЕКТС поминуваат дел од своите студии во странство), но со склучување на Договорот за соработка со Универзитетот од Сарагоса се отвори и можноста студенти од Факултетот за странски јазици да одат на студентска размена во Сарагоса.

Иако не е остварена студентска размена, сепак група студенти од ФСЈ на ФОН ја искористија можноста на програмата Work and Travel за активно да го поминат летото во САД. Студенти по шпански јазик престојуваша во неколкудневна организирана посета на Шпанија.

10.6. Контакти со дипломираните студенти

Политиката на Факултетот е перманентна грижа за постојните студенти не само во текот на студиите, туку и со отпочнувањето и градењето на нивната професионална кариера по заокружувањето на образовните циклуси поминати на факултетот.

Во таа насока Универзитетот ФОН создава интерна база на податоци со цел следење на кариерниот развој на дипломираните студенти (по пат на мрежа на алумни) како значаен показател за потребите на реалниот сектор.

Факултетот за странски јазици во текот на месец јуни 2015 организираше серија работилници на теми од областа на наставата по странски јазик, и нивната цел воедно беше и реактивирање на поранешни студенти.

10.7. Контакти со работодавачите

Во насока на споменатата цел – следење на потребите на реалниот сектор, како значаен извор на повратни информации покрај дипломираните студенти секако се сметаат и работодавачите, првенствено преку нивната оценка конкретно за кандидатите, но и за актуелните програми и степенот на компатибилност со реалните потреби на општеството.

10.8. Меѓународни проекти

Во моментот ФСЈ не е вклучен во меѓународни проекти.

10.9. Меѓународна димензија на студиските програми

Студирањето на Факултетот за странски јазици е според ЕКТС системот со структура на студиите 4+1.

Понудените програми покрај тоа што ги задржуваат искусвено потврдените позитивни компоненти на програмите за странски јазици со подолга традиција во Република Македонија, едновременно тие се збогатени со предмети и осовременети предметни програми кои на програмата и даваат меѓународна димензија, а на студентите можност да бидат во чекор со новите текови на научната мисла во изучуваната област.

10.10. Настава на странски јазици

Студиската програма на ФСЈ е акредитирана на македонски јазик, но заради карактерот на студиите, поголемиот дел од предметите уште од првиот семестар се следат и полагаат на англиски јазик и на вториот и/или третиот избран јазик (германски, француски, италијански, руски и шпански јазик).

10.11. Користење на странска литература

Странската литература претставува суштински дел од наставата на Факултетот за применети странски јазици. Сите учебници по современ англиски, германски, француски, италијански и руски јазик, како и за теоретските области поврзани со јазикот, комуникација, култура и книжевноста се оригинални изданија кои во Р.Македонија ги увезуваат овластени дистрибутери. Студентите за одредени предмети кои ги следат на македонски јазик користат литература и на англиски јазик.

Согледана е потребата од збогатување на библиотечниот фонд на Универзитетот ФОН и со домашни и со наслови од странски издавачки куќи. Амбасадата на Кралство Шпанија и одредени шпански издавачи донираа 105 наслови на шпански јазик за потребите на Катедрата по шпански јазик и литература. Сите наслови претставуваат наставни методи, граматика и речници.

Исто така, обезбедена е донација на вредна збирка книги (енциклопедии, речници, монографии) на шпански јазик од г-ѓа Ана де ла Фуенте Кабаљеро, генерален секретар на Амбасадата на Кралството Шпанија во РМ.

Во мај 2015 година, нативен говорител м-р Весна Палмер донира пакети со книги од сферата на лингвистиката за потребите на библиотеката на ФОН Универзитет.

Природата на студиите на Факултетот за странски јазици подразбира интензивна изложеност на извори напишани на странски јазик. Оттука и констатираната потреба од збогатување на библиотечниот фонд со печатени изданија, поткрепени со аудио-визуелни материјали.

10.12. SWOT анализа на надворешната соработка

S	<ul style="list-style-type: none"> - воспоставена соработка со стопанството, што резултира со доделување стипендии за определен број студенти - гостувања на странски професори и познати стопанственици - воспоставена соработка со Универзитети од Англија, Шпанија, Чешка, Бугарија, Албанија, Србија
W	/
O	<ul style="list-style-type: none"> - изложување на наставниот кадар со свои трудови на национални и на меѓународни конференции, научни расправи, семинари - мобилност на наставниот кадар и вклученост во научно-истражувачки проекти
T	/

11. НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА И ИЗДАВАЧКА ДЕЛНОСТ

11.1. Број на публикации во последните пет години

Во периодот опфатен со овој Извештај, ФСЈ бележи значителна активност во однос на публикувањето трудови од учество на домашни и меѓународни научни собири, но и публикување во стручни списанија на свои трудови од потесното поле на истражување.

Од домашните конференции, а следствено и публикации редовно е присуството на Семинарот за македонски јазик, понатаму конференции од областа на македонистиката, организирани од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ (УКИМ) и Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“. Трудовите се објавуваат во Зборниците од конференциите како и во редовните изданија на *Литературен збор, Македонски јазик Македонистика, Хоризонти, Прилози* (МАНУ) како и посебните едичии во рамките на Истражувачкиот центар за ареална лингвистика при МАНУ.

Вреди да се нагласи дека меѓу објавените трудови се забележуваат и наслови отпечатени во респектибилни меѓународни стручни публикации како и монографии или зборници на трудови на определена јазична тема *Die Welt der Slaven LIX, 2014, Modes of Modality*, уредници Leiss, Elisabeth и Werner Abraham, John Benjamins (2014), *Journal of Advances in Linguistics*, Barbara Sonnenhauser and Anastasia Meermann (eds.) (2015) *Distance in language, language of distance*, Cambridge Scholars Publishing.

11.2. Број на цитираност од други автори

Доколку овој податок треба да се црпи од познатите дата бази, од достапните податоци во оваа фаза не можеме да извлечеме информации за цитираност.

11.3. Вкупен број на пријавени проекти

ФСЈ во моментот е ангажиран на два проекти: „Анализа на англискиот меѓујазик од македонски говорители на А1, А2 и Б1 ниво од Заедничката референтна рамка за јазиците (ЗЕРР) со посебен осврт на меѓујазичното влијание)“ и „Ефектите од раното изучување на странските јазици“.

11.4. Реализирани проекти во последните пет години

- Проекти во кои ФСЈ при Универзитетот ФОН е носител на проектот

Заокружен проект во кој е вклучен персонал од ФСЈ е проектот организиран и финансиран од ОБСЕ, Британски совет на Р. Македонија и Бирото за развој на образованието на Р. Македонија на тема „Воведување методологија за изучување на втор јазик“. Имено, Доц. д-р Ана Лазарова-Никовска и лектор Искра Стаменкоска од ФСЈ Универзитетот ФОН учествуваа на овој проект кој започна во септември 2010, а заврши во февруари 2011, со печатење на Прирачник. Во моментот се реализира втора фаза од овој проект која вклучува обука на наставниците по немајчин јазик, согласно текстот од Прирачникот.

Објавени се публикации со резултати од проектот „Анализа на англискиот меѓујазик од македонски говорители на А1, А2 и Б1 ниво од Заедничката референтна рамка за јазиците (ЗЕРР) со посебен осврт на меѓујазичното влијание)“.

- Проекти во кои е ангажиран кадар од ФСЈ, а ФСЈ / Универзитетот ФОН не е носител на проектот

2014 – 2017

Местото на македонскиот јазик во словенскиот и во балканскиот јазичен свет
(МАНУ, Истражувачки центар за ареална лингвистика)

2014 – 2016

Местото на македонскиот јазик во словенскиот и во балканскиот јазичен свет
Субјунктив – со посебен осврт на би-конструкциите
(МАНУ, Истражувачки центар за ареална лингвистика)

2014-2016

Улогата на експлицитните инструкции за стекнувањето прагматичка компетенција при
учењето англиски и германски јазик
(Универзитет Гоце Делчев – Штип)

2015

Континуиран професионален развој на наставниците по англиски јазик
(Британски совет, Македонија, Биро за развој на образованието)

2015

Mediation descriptors for CEFR
(Council of Europe and Elokventa)

2014 – 2015

Dreams and Friendship Virtual Exchange
(US State Department and US Embassy, Skopje)

2014-2016

Graphic Novels 101
(US State Department and US Embassy, Skopje)

11.5. Учество на конференции, научни собири и семинари

На ФСЈ се забележува учество на наставниците на меѓународни и домашни научни собири, конференции и симпозиуми.

Вид на конференција	2015-2018
Меѓународна	7
Домашна	8
Симпозиум	/
Семинар	2
Друго	3
ВКУПНО	20

11.6. Организиран научни собири

Меѓународна конференција за применета лингвистика: Практиката во јазикот, јазикот во практиката (ПЈП) организирана од страна на Факултетот за странски јазици при Универзитетот ФОН.

11.7. Гостување на странски предавачи

Клиничка настава:

м-р Искра Трајкоска, директор на човечки ресурси на Лакталис-МК, гостин за клиничка настава на тема „Што значи да се биде менаџер во Лакталис-МК“, од областите англиски јазик и интеркултуролошка комуникација.

Г-дин Лиз Принс, гостин на Факултетот за странски јазици (ФСЈ) со предавање за студенти на тема „Графички романи“, од областите англиски јазик, американска цивилизација и американска книжевност.

Проф. Емилија Стојановска, професор по англиски јазик во ОУ „Браќа Миладиновци“, гостин на Факултетот за странски јазици (ФСЈ) одржа предавање по усвојување на јазик и рано учење на немајчин јазик.

м-р Елвира де Роза од Р. Италија, гостин на Факултетот за странски јазици (ФСЈ), за клиничка настава по деловнотехнички превод од/на италијански јазик.

Клиничка настава Превод и толкување
м-р Наташа Колеќевска-Георгиевска

Циклус предавања на м-р Марјанцела Бјанкофиоре на ФСЈ од деловен италијански јазик 2.

Клиничка настава Американска цивилизација
Тема: The Amerikan Dream
Предавач: ms Refmana Christi

Тема: Јазикот на младите денес
Проф. д-р Елена Јованова-Грујовска
Институт за македонски јазик

Тема: „Улис“ – Џејмс Џојс
Предавач: д-р Марија Гиревска

Тема: Преведување на книжевен текст
Проф. д-р Јасминка Делова-Силјанова

Гостувања на ниво на Универзитетот ФОН на кои присуствуваа студентите на ФСЈ:

Предавање за француската винска култура на м-р Јадранка Накова, маркетинг директор на “Винаријата СТОБИ” каде 10 студенти реализираа пракса.

м-р Андреја Стојковски, магистер од областа на правото на Европската Унија на престижниот Универзитет “Карлос III” во Мадрид (Кралство Шпанија) и Претседател на Македонскиот центар за европско образование (МЦЕО), гостин за клиничка настава по шпански јазик и цивилизација на ФСЈ на тема Општествено- политичко уредување и Шпанија на меѓународната сцена

Г-ѓа Дијана Спасова – Вељановска од Шпаркасе Банка Македонија гостин на Факултетот за странски јазици за предавање од сферата на комуникологијата и менаџментот на човечките ресурси – совети за подготовка на CV и интервју за работа во процесот на селекција на кадри. Како плод на оваа соработка на препорака на виш лектор м-р Наташа Алексоска студенти од насоката странски јазици и бизнис примени на пракса во Шпаркасе Банка Македонија.

Г-дин Бранко Чобанов, Аташе за култура при Францускиот Институт во Скопје, гостин на Факултетот за странски јазици (ФСЈ) со предавање за студенти на тема: Влијанието на културата врз изучувањето на францускиот јазик и културен инженеринг.

Организирана едукативна работилница со француски енолози за француската винска култура во “Винарија СТОБИ” со посета на археолошкиот локалитет во рамки на предметот француска цивилизација.

11.8. Поврзаност на истражувањата со регионалните и националните потреби

Проектот финансиран од МОН, а раководен од доц. д-р Ана Лазарова-Никовска и насловен ‘Ефектите од рано учење на странски јазици’ е во директна врска со релативно новата иницијатива на Владата на Р. Македонија за воведување на англискиот јазик како задолжителен за учениците од прво одделение. Оттогаш, не е направена анализа на текот, ефикасноста и можните потешкотии при реализирање на таа иницијатива. Тимот на горенаведениот проект прави напори за суштествен придонес.

Подеднакво значаен е и проектот исто така одобрен од МОН ‘Анализа на англискиот меѓујазик од македонски говорители на А1, А2 и Б1 ниво од Заедничката референтна рамка за јазиците (ЗЕРР) со посебен осврт на меѓујазичното влијание’.

Како резултат на проектот *Анализа на англискиот меѓујазик од македонски говорители* е создадена електронска база на податоци за јазикот на изучувачите на англискиот јазик во Република Македонија.

Имено, во рамките на тој проект создаден е корпус на јазик на изучувачи (МКАМ - Македонски корпус на англискиот меѓујазик), електронска база на податоци која се чува на веб серверот на Универзитетот ФОН (<http://mkam.fon.edu.mk/>). Корпусот се состои од текстови на англиски јазик пишувани од изучувачи на различни возрасти и ниво на знаење на англискиот јазик од цела Македонија. До сега внесени се околу 500 000 збора од околу 2000 испитаници. Базата нуди можност за генерирање поткорпуси според возраста, мајчиниот јазик, нивото на знаење на англискиот јазик и задача (секој испитаник пишува три задачаразличен тип). Корпусот е единствен од овој вид во Р.М. и во регионот, постојано се надоградува и претставува основа за научни истражувања од областа усвојување на странски јазик, не само за истражувачите и студентите на Факултетот за странски јазици на Универзитетот ФОН, туку и за сите заинтересирани истражувачи од земјата, па дури и од странство. Повеќе магистерски и дипломски работи на теми базирани на корпусот се одбранети или се во изработка, како на овој факултет така и на факултетите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и на Универзитетот „Гоце Делчев“.

Врз основа на анализите од тој корпус издадена е книга во декември 2013 (издание на Универзитетот ФОН) која е промовирана во септември 2014 (Лилјана Митковска, Марија Кусевска и Елени Бужаровска *Корпусни истражувања на англискиот меѓујазик на македонските изучувачи: усвојување и меѓујазично влијание, Книга 1*, Скопје, Универзитет ФОН, 2013).

11.9. Награди на национално и меѓународно ниво

Студентката Стефанија Темелковска, постдипломец на ФСЈ, освои прва награда на ораторските вечери Иво Пухан, во организација на Правниот факултет Јустинијан Први.

11.10. Издавачка дејност

ФСЈ ја нагласува потребата од основање на научно-стручно списание од областа на лингвистиката и литературата, како и од поттикнување на објавување на учебни помагала. Иако наставата на ФСЈ е поткрепена со учебници од реномирани странски издавачи, сепак ФСЈ ја согледува важноста од изготвување учебни помагала збогатени со искусствено потврдени и проверени насоки и вежби.

11.10.1. Покриеност на студиските програми со учебници и учебни помагала

Студиските програми се целосно покриени со учебници и учебни помагала од светски признати автори и од реномирани издавачки куќи. Предметите што се држат на македонски јазик се покриени со учебници издадени од страна на професорите кои го предаваат соодветниот предмет. Понатаму се користат и други нагледни аудио и визуелни средства, како и интернет извори, со цел запознавање со новите тенденции во изучуваната област.

Како дополнителни форми со кои се илустрира теоретската настава се следните: читања, филмски фестивали, концерти, изложби и сл. (види 6.2.).

11.10.2. Постапка и запазеност на постапката за издавање учебници

Наставата на ФСЈ е поткрепена со учебници од реномирани странски издавачи. Сепак ФСЈ ја согледува важноста од изготвување учебни помагала збогатени со искусствено потврдени и проверени насоки и вежби.

11.11. SWOT анализа на научно-истражувачката дејност

S	<ul style="list-style-type: none"> - користење на придобивките од посетените научни и стручни собири, во смисла на дисеминација на стекнатите сознанија и искуства до персоналот на ФСЈ, - понатаму отворена можност за членство во стручни асоцијации, - размена на литература и дополнителни информации за претстојни собири од чија носечка тема се добива претстава за актуелните текови
W	/
O	<ul style="list-style-type: none"> - детално запознавање и искористување на сите достапни механизми за поддршка на научно-истражувачката и издавачката дејност
T	<ul style="list-style-type: none"> - голема конкуренција меѓу авторите за ограничени фондови за издавачка дејност

12. ОДНОСИ СО ЈАВНОСТА

Целта на овој сегмент е постојана и планирана комуникација која има за цел да ја информира јавноста за работата и плановите на ФСЈ на ФОН Универзитетот.

12.1. Интерно информирање на субјектите во наставно-образовниот процес и другите дејности на факултетот.

Интерното информирање ажурно се обавува преку редовни состаноци и консултации, е-маил комуникација, блог, огласната табла и студентската служба.

12.2. Екстерно информирање на јавноста

Пласирањето на општите информации за ФСЈ до јавноста се одвива преку ажурирање на информациите на веб страницата, блогот на ФСЈ, преку пропаганден материјал во вид на брошури, флаери и сл.

12.3. Други активности

Целта на овој сегмент е постојана и планирана комуникација која има за цел да ја информира јавноста за работата и плановите на ФСЈ на ФОН Универзитетот.

13.ФИНАНСИРАЊЕ

Будетот со кој располага ФСЈ првенствено се заснова на принципот на самофинансирање. Примарен извор на средства на ФСЈ е школарината целосно уплатена приватно од страна на студентите.

Како можен извор на дополнителни средства се смета учеството во проекти (домашни и меѓународни).

14. ОБЕЗБЕДУВАЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА АКАДЕМСКИОТ КАДАР

Суштината на евалуацијата (внатрешна и надворешна) е токму идентификување на квалитетот и посветеноста на ангажираниот наставно-научен, наставно-стручен и соработнички кадар.

ФСЈ е уверен дека нивото на квалитетот на академскиот кадар ќе се одржува и унапредува со доследно применување на пропишаните стандарди за спроведување на евалуацијата и сите актуелни механизми за оценување на наставно-образовниот процес, како и сигнализирање на евентуално (непожелно) отстапување од пропишаните критериуми.

15. ПРЕПОРАКИ И КОРЕКТИВНИ МЕРКИ

I. Додипломски студии

- неколку простории да се приспособат за соодветна настава по странски јазици (LCD TV, DVD, сателитска програма, мини јазична лабораторија)
- да се зголеми библиотечниот фонд со речници и друга основна литература
- да се овозможи размена на студенти и нивниот престој на образовна институција да се признае преку кредити за соодветен сроден предмет.

II. Постдипломски студии

- да се збогати библиотечниот фонд со нови и релевантни наслови
- да се овозможи претплата на ФОН на барем неколку стручни списанија
- ФСЈ да организира семинари на кои постдипломците ќе имаат можност да настапат со свои презентации од полето на истражување.

III. Научно-истражувачка дејност

- Да се намалат административните обврски на наставниот кадар (на пр. учество во комисији, маркетинг активности) за да се овозможи повеќе време за научно-истражувачка дејност.
- Кон истата цел, да се помисли околу дополнување на наставниот кадар со нови наставници и соработници, што би придонело и кон поквалитетна настава на двата циклуси.
- наставно - научниот кадар, сфаќајќи ја важноста на концептот на континуираниот професионален развој инвестира самостојно во своето професионално усовршување преку посета на стручни и научни собири. Потребна е поголема поддршка од матичната институција.

IV. Надворешна соработка

- Да се активира програмата ЕРАЗМУС за размена на студенти
- Да се отпочне и со размена на наставен кадар или почести академски и стручни престои на наставниот кадар за потребите на секој факултет, како и на ФОН воопшто.
- Да се интензивира учеството во меѓународни проекти и искористувањето на фондовите од ЕУ.

V. Финансирање

- Да се обезбеди буџет од страна на ФОН за учество на конференции, публикување на стручни статии, издавачка дејност, гостување на странски експерти, чии средства ќе бидат распределувани според однапред определен план и критериуми.

VI. Односи со јавноста

- Да се воспостави редовна застапеност на наставниот и соработничкиот кадар во медиумите, со цел претставување на активностите и достигнувања на ФСЈ
- Да се иницираат активности насочени кон негување на општествена одговорност и хуманост.

Комисија:

- доц. д-р Искра Стаменкоска- претседател
- виш лектор м-р Елена Танева-член
- лектор м-р Зоран Механџиски- член

**ПРИЛОЗИ НА ИЗВЕШТАЈОТ ЗА САМОЕВАЛУАЦИЈА
ВО УЧЕБНАТА 2017/2018 ГОДИНА**

А. Општо

1. Име: Факултет за странски јазици при ФОН Универзитет Скопје
2. Година на основање: 2007
3. Име на декан на факултетот: Доц. д-р Љубица Кардалеска
4. Период на самоевалуација: од 15.09.2018 до 01.12.2018

Б. Наставници и соработници

1. Број на наставници (полно работно време): 4
2. Број на наставници (повремено вработени): 2
3. Број на асистенти и лектори (полно работно време): 7
4. Број на асистенти и лектори (повремено вработени): 1
5. Дистрибуција на професори и соработници по звање и време на ангажирање

Професори		Вонредни професори		Доценти		Соработници		Лектори	
Полно време вработени	Повремено вработени	Полно време вработени	Повремено Вработени	Полно време вработени	Повремено вработени	Полно време вработени	Повремено вработени	Полно време вработени	Повремено вработени
1	1	1	1	2	/	/	/	7	2

6. Наставници и соработници со полно работно време според пол

ПОЛ	Професори	Вонредни професори	Доценти	Соработници	Лектори
Женски	1	1	2	0	6
Машки	0	0	0	0	1

7. Наставници и соработници со полно работно време според возраст

Возраст	Професори	Вонредни професори	Доценти	Соработници	Лектори
25-35					2
36-45			2		5
46-55		1			
56-65	1				
66-75					

В. Студенти

1. Број на студенти на Факултетот за странски јазици во учебната 2017/2018 година

Година	I циклус	II циклус	Вкупно
2017/2018	103	24	127

2. Број на запишани студенти во 2017/2018 година

	I година	II година	III година	IV година	Вкупно
2017/2018	13	22	14		59

3. Број на студенти по број на наставници

Година	Број на студенти	Број на наставници	Број на студенти по професор
2017/2018	127	24	5.2

4. Дипломирани студенти на Факултетот за странски јазици во учебната 2017/2018 година

	I циклус дипломирани	II циклус магистри
2017/2018 година	12	7

5. Просечна оценка на студентите на ниво на факултет за реализација на предавањата и вежбите

Прашање	Просечна оценка
1. Наставникот/соработникот го пренесува наставниот материјал на јасен и разбирлив начин и квалитетно ја реализира наставата.	4,45
2. Наставникот/соработникот редовно ги одржува часовите и рационално го искористува времето.	4,52
3. Односот на наставникот/соработникот кон студентите е коректен.	4,55
4. Постои интерактивност и можност за вклучување на студентите во наставата.	4,53
5. Наставникот/соработникот е достапен во определениот термини за консултации.	4,53
6. Литературата/материјалот за учење и подготовка на колоквиумите/испитите е достапна навремено.	4,53
7. Поставените испитни/колоквиумски прашања се соодветни со понудениот материјал за подготовка на колоквиумите/испитите.	4,53
8. Резултатите од колоквиумите/испитите навремено се објавуваат и се достапни за увид од страна на студентите.	4,54

6. Просечна оценка на студентите на секој поединечен наставник/соработник

	Име и презиме	Број на прашањето и дадената оценка од стана на студентите								Просечна оценка
		1	2	3	4	5	6	7	8	
1.	проф. д-р Лилјана Митковска	4.6	4.8	4.7	4.9	5	4.9	4.7	4.9	4.81
2	проф. д-р Ана Лазарова- Никовска	4.6	4.5	4.7	4.7	4.5	4.8	4.7	4.6	4.64
3	доц. д-р Љубица Кардалеска	4.2	4.3	4.8	4.5	4.7	4.2	4.6	4.8	4.51
4	доц. д-р Татјана Срцева-Павловска	4.9	4.9	5	4.9	4.6	4.8	5	4.9	4.88
5	Виш лектор д-р Искра Стаменкоска	5	5	4.7	4.7	4.8	4.8	4.9	4.9	4.85
6	Виш лектор м-р Наташа Алексоска	4.8	5	5	5	5	5	5	4.7	4.94
7	Виш лектор м-р Елена Танева	4.6	4.7	4.5	4.8	4.6	4.9	4.6	4.9	4.70
8	Лектор м-р Сандра Серафимовска	4.7	4.8	4.9	4.9	4.9	4.8	4.8	4.8	4.83
9	Лектор м-р Ана Јанкуловска- Арсовска	4.9	5	5	5	5	5	5	4.8	4.96
10	Виш лектор м-р Габриела Неделкоска	4.9	4.8	4.8	4.8	4.9	4.8	4.6	4.8	4.80
11	Лектор м-р Зоран Механџиски	4.9	4.9	5	5	4.9	4.9	5	4.9	4.94
12	Лектор м-р Натка Јанкова	4.7	5	5	4.7	5	5	5	5	4.93
13	проф. д-р Љупчо Кеверески	1	1	1	1	1	1	1	1	1.00

Г Предавања

1. Методи на предавање на ниво на Факултетот за странски јазици изразени во проценти

На ниво на Факултет	Тековна реализација (%)	Предвидена реализација (%)
Предавање ex катедра (учител како фигура на авторитет, стои во предниот дел на класот и држи предавања)	41.7	41.4
Интерактивни предавања (поставување прашања на час, доделување и проверка на домашната задача, или дискусија со целата група)	26.3	26.3
Менторска настава (консултант-наставник, кој има одговорност за супервизија и надзор на студентите)	16.4	16.4
Лабораториски вежби	10.2	10.2
Семинарска работа (подготовка и предавање на семинарска работа)	11.1	11.1
Работа на терен (им овозможува на студентите да се испитаат теории и практични искуства на одредена интерактивна дисциплина)	20.2	16.2
Проект на семестарот	12.7	12.7
Студија на случај (Во длабочината на истражување на одреден контекст)	11.9	11.9
Студентска тимска работа	30.1	32.8

2. Реализација на наставата преку соработка (теренска работа, проекти, посети, и други форми)

	Тековна реализација (%)	Предвидено да се реализира (%)
Предавање ех катедра (учител како фигура на авторитет, стои во предниот дел на класот и држи предавања)	36.8	38.5
Интерактивни предавања (поставување прашања на час, доделување и проверка на домашната задача, или да има дискусија со целиот клас или со група)	40	38.7
Менторска настава (консултант-наставник, кој има одговорност за супервизија и надзор на студентите)	12.1	11.8
Лабораториски вежби	15	16.6
Семинарска работа (подготовка и предавање на семинарска работа)	11.5	11.8
Работа на терен (им овозможува на студентите да се испитаат теории и практични искуства на одредена интерактивна дисциплина)	23	20.6
Проект на семестарот	16.2	16.2
Студија на случај (Во длабочината на истражување на одреден контекст)	12	12
Студентска тимска работа	12	10.4

3. Број на испити според начинот на верификација на знаењето:

Прв испит (I колоквиум)		Конечен испит (II колоквиум)		Поправен испит	
есеистички тип на испит	тест тип на испит	есеистички тип на испит	тест тип на испит	есеистички тип на испит	тест тип на испит
15	65	18	62	10	37

4. Вештини стекнати од страна на студентите на ниво на факултет

Вид на вештина	Неопходна (+)	Потребна реализација (број на предмети)				
		1	2	3	4	5
	Не е неопходна (-)	(Незадоволителна)	(Слаба)	(Задоволителна)	(Добра)	(Одлична)
Вештини за писмено комуницирање	89	0	0	7	43	48
Вештини за усно комуницирање	92	0	1	2	51	46
Компјутерски вештини	35	0	0	13	15	7
Работа во лабораторија	10	0	0	0	1	8
Работа во тим	58	0	0	15	18	33
Подготвување на проекти	51	0	0	11	11	36
Познавање на странски јазик (Англиски или друг јазик)	84	0	0	4	41	38
Анализа на научна и професионална литература	65	0	0	4	22	38
Вештини за решавање на проблеми	63	0	0	11	30	22
Менаџерски вештини	45	0	0	6	10	27
Друго (Презентација)	56	0	0	4	18	33

Д. Академски перформанси

1. Број на публикувани трудови на академскиот кадар во учебната 2016/2017 година

	Број	Публикувани (П) или Непубликувани (НП)
Книги (монографии)	4	*
Скрипти	/	
Истражувачки статии	18	
Статии објавени во списанија	18 (од претходниот ред)	
Истражувачки статии на конференции	4	
Учебници	/	
Друго	/	

*Забелешка: Податоците од табелите 5, 6 и 7 се однесуваат на публикувани трудови

2. Вкупен број на учесници на конференции, симпозиуми, семинари во учебната 2014/2015

	Национални	Меѓународни	Вкупно
Конференции	2	10	12
Симпозиуми	1	/	1
Семинари/Панели	7	7	14
Вкупно	10	17	27

3. Список на објавени трудови по наставници и соработници во школската 2017/2018 година

Автор (и)	Наслов	Списание (наслов, том, издание, страна)
Eleni Bužarovska, Liljana Mitkovska	“A Cognitive Look into the Complementation Pattern of Hope”	Зборник на трудови од меѓународната конференција: Студии по англистика – Интердисциплинарност во истражувањата и праксата (ЕСИДРП), 2017, 197-213.
Liljana Mitkovska, Eleni Bužarovska, Elena Ivanova	“Apprehensive-epistemic constructions in Balkan Slavic”	Slovēne No 2, 2017, 283-307.
Елени Бужаровска, Лилјана Митковска	„Споредба на македонските модални има-конструкции со нивните еквиваленти во други балкански јазици“	Зборник на трудови од меѓународната научна конференција „Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици“ одржана на 21 и 22 ноември 2013. Институт за македонски јазик, Скопје, 2017, 81-94.
Лилјана Митковска	„Придавката ист во анафорска функција“	Македонски јазик LXVIII, 2017, 111-120.
Елени Бужаровска, Лилјана Митковска	„Апребенсивните говорни чинови во македонскиот јазик“	Македонски јазик LXVIII, 2017, 121-130.
Liljana Mitkovska, Eleni Bužarovska	„Subject pronoun (non)realization in the English learner language of Macedonian speakers”	Second Language Research Vol. 34, No. 4, 2018, 463- 486.
Лилјана Митковска	„Можниот начин надвор од условниот период во современиот македонски јазик“	Тополинјска, Зузана (уред.) <i>Статусот на модалната морфема би во македонскиот јазик и нејзините функционални еквиваленти во другите словенски и несловенски јазици.</i> Скопје: МАНУ, 2018, 97-118.
Лилјана Митковска	„Семантика дативно-предикативних структур в македонском языке“	<i>Русский язык за рубежом</i> (РЯЗР), № 5, 2018, 22-27.
Lazarova-Nikovska, A.	The Asymmetric acquisition hypothesis in the initial stages of child and adult L2 development of English.	<i>Journal of Contemporary Philology</i> 1(1):7-31
Lazarova-Nikovska, A.	Some linguistic challenges for young learners at pre-A1 level of English.	<i>The Journal of Applied Languages and Linguistics</i> 2(1):24-32
Лазарова-Никовска, А.	Принципи на наставата по странски јазик на рана возраст.	<i>Просветно дело: Списание за теорија и практика на образованието</i> 2: 67-83.

Југрева, М. и А. Лазарова-Никовска.	Психолингвистичка анализа на феноменот „на врв на јазик“ кај деца родени говорители на македонскиот јазик.	Институт за македонски јазик., стр. 211-225.
Lazarova-Nikovska, A.	Terminology and complexity issues in bilingual education programmes.	<i>Horizons</i> 21:7-17.
Lazarova-Nikovska, A.	The Asymmetric acquisition hypothesis in the initial stages of child and adult L2 development of English.	<i>Journal of Contemporary Philology</i> 1(1):7-31
Srceva - Pavlovska, T.	<i>Intertextual female madness fighting conformism - reflections on subversiveness in sequels</i>	International Scientific Journal HORISONS, Bitola, December 2017, Series A, Social Sciences and Humanities, Vol. 21, pp 259-269, ISSN 1857-9884
Srceva - Pavlovska, T.	<i>The metaphor or silence and the madness of the Macedonian literary woman</i>	International magazine for social sciences VIZIONE, Skopje, July 2018, pp 57-67. Vol. 30, pp 57-67. ISSN: 1409-8962
Stamenkoska, I. (2018).	On Students' Perception About Self-Assessment and Peer-Assessment as Part of a Portfolio Assessment Model.	Journal of Applied Languages and Linguistics, 2(1), pp.32-41.
Stamenkoska, I. (2018).	Idioms in the EFL Classroom. <i>Horizonti</i>	Journal, Series A. St. Kliment Ohidski University of Bitola.
Stamenkoska, I. (2017).	Using Pre-Reading Strategies with EFL Students to Facilitate Successful Reading Comprehension.	ELTA Journal- An Interdisciplinary Journal of EFL Practice & Research, 5(5), 2334-9662, 97-106. (Peer-reviewed, international board)
Kardaleska, Lj.	"Teachers as material designers - insights from designing an ESP course book in English for political science and diplomacy" (во ко-авторство со Габриела Неделкоска)	Positioning English for Specific Purposes in an English Language Teaching Context, University of Nis, Serbia, no.1, јули 2018, стр. 94-100.
Kardaleska, Lj.	"Revisiting the view of phonological and phonemic awareness as early predictors in reading difficulties" (во ко-авторство со Александра Каровска-Ристовска)	VIZIONE Skopje 29/2018, стр. 23-31
Kardaleska, Lj.	"Deciding to compensate or remediate with struggling readers" (во ко-авторство со Александра Каровска-Ристовска)	VIZIONE Skopje 28/2017 стр. 93-101
Gabriela Nedelkoska	Borrowing transfer in intensive language contact: Complementation strategies with the verb 'know' in the Turkish dialect of Ohrid, Republic of Macedonia (во ко-авторство со Liljana Mitkovska, Julian Rentzsch)	https://drive.google.com/file/d/1fQ-Jnylmzon-PNHmfqInYE7hOnVhezj8/view <i>Multiculturalism and language contact</i> 31.08.-02.09.2017